

PLAN OGÓLNY GMINY WOŹNIKI

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO

Woźniki, maj 2026 r.

Zamawiający:

Gmina Woźniki

reprezentowana przez Burmistrza Woźnik
ul. Rynek 11
42-289 Woźniki

Wykonawca:

GARD – Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna – mgr inż. arch. Anna Woźnicka

ul. Traktorowa 43/2
91-117 Łódź

adres korespondencyjny:

ul. Telefoniczna 46F
92-016 Łódź

Podstawa opracowania:

Umowa Nr 73/2025 zawarta w dniu 13 maja 2025 r.

Autorzy opracowania:

mgr inż. arch. **Anna Woźnicka** – główny projektant
mgr inż. **Natalia Kasprzak** – projektant
mgr **Wiktoria Ozimek** – projektant
mgr inż. **Tomasz Mikołajczyk** – udział w opracowaniu
mgr **Karolina Bursztynowicz** – udział w opracowaniu
mgr **Piotr Pacan** – udział w opracowaniu
inż. **Katarzyna Strzelecka** – udział w opracowaniu
mgr inż. **Adrian Kujawski** – udział w opracowaniu

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
1.1. Cel sporządzenia planu ogólnego.....	5
1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania	6
1.3. Materiały źródłowe	6
2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WOŹNIKI ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO	9
2.1. Położenie i ogólna charakterystyka gminy.....	9
2.2. Polityka przestrzenna gminy określona w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego.....	11
2.3. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa	11
2.4. Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny.....	13
2.5. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału	19
2.6. Obszary gruntów zmeliorowanych.....	20
2.7. Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy ..	21
2.8. Strefy ochronne ujęć wód	22
2.9. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych	23
2.10. Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi.....	24
2.11. Udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.....	25
2.12. Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej	27
2.13. Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej	27
2.14. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne.....	33
2.15. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	33
2.16. Obszary ograniczonego użytkowania	33
2.17. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....	34
2.18. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.....	34
2.19. Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją	35
2.20. Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne	36
2.21. Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	39
2.22. Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego	39
2.23. Rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu.....	39

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

2.23.1.	Infrastruktura społeczna.....	39
2.23.2.	Infrastruktura transportowa	42
2.23.3.	Infrastruktura techniczna	44
2.24.	Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe	48
2.25.	Opracowanie ekofizjograficzne	53
2.26.	Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Woźniki	56
3.	USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI	59
3.1.	Wyjaśnienie przyczyn wyznaczenia stref planistycznych w granicach określonych w planie ogólnym, w tym przedstawienie obliczeń potwierdzających spełnienie warunku, o którym mowa w art. 13d ust. 1 albo 3	59
3.1.1.	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	59
3.1.2.	Chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie	61
3.2.	Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową z chłonnością terenów mieszkaniowych niezabudowanych	69
3.3.	Wyjaśnienie przyczyn ustalenia gminnych standardów urbanistycznych w zakresie określonym w planie ogólnym.....	70
3.4.	Wyjaśnienie przyczyn wyznaczenia obszaru uzupełnienia zabudowy w granicach określonych w planie ogólnym.....	72
4.	PODSUMOWANIE	75

Załączniki do uzasadnienia:

Załącznik 1 – Projekt Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

Załącznik 2 – Projekt Planu Ogólnego na tle uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy.

Uwarunkowania przyrodnicze, wodne, geologiczne i kulturowe.

Załącznik 3 – Projekt Planu Ogólnego na tle uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy.

Infrastruktura społeczna, techniczna i transportowa.

Załącznik 4 – Gminny katalog stref planistycznych.

1. WSTĘP

1.1. Cel sporządzenia planu ogólnego

Plan Ogólny Gminy Woźniki powstał w konsekwencji podjętej **Uchwały Nr 56/VIII/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Woźniki.**

Plan ogólny gminy to obligatoryjny dokument planistyczny, który sporządzany jest dla całego obszaru gminy (z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych ustalonych przez organ inny niż minister właściwy do spraw transportu). Stanowi on akt prawa miejscowego, który uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (plany miejscowe uchwała rada gminy po stwierdzeniu zgodności z ustaleniami planu ogólnego). Ponadto plan ogólny stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, zapewniając spójność między polityką przestrzenną gminy a działaniami inwestycyjnymi.

Dokument sporządzono uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, o których mowa w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538), w tym między innymi wynikające z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa, obszarów chronionych, rozmieszczenia istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej oraz technicznej.

W planie ogólnym cały obszar gminy został podzielony na rozłączne strefy planistyczne, o których mowa w art. 13c ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538). Dla każdej ze stref planistycznych określono profil funkcjonalny podstawowy, a dla części także profil funkcjonalny dodatkowy. Dla większości stref, zgodnie z art. 13e ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538), określono wskaźniki urbanistyczne obejmujące: wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, wartość maksymalnej wysokości zabudowy, wartość maksymalnego udziału powierzchni zabudowy oraz wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Wyznaczając strefy planistyczne uwzględniono przede wszystkim obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jak również obszar uzupełnienia zabudowy oraz obliczone zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki nie określono standardów dostępności infrastruktury społecznej, o których mowa w art. 13f ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538).

Plan ogólny sporządzony został w formie danych przestrzennych obejmujących między innymi:

- lokalizację przestrzenną obszaru objętego planem w postaci wektorowej,
- atrybuty zawierające informacje o akcie,
- lokalizację przestrzenną stref planistycznych oraz obszaru uzupełnienia zabudowy, wraz z atrybutami zawierającymi o nich informacje.

Wobec powyższego zasadne jest przyjęcie Planu Ogólnego Gminy Woźniki dla zachowania ciągłości procesów planistycznych oraz spełnienia obowiązków ustawowych.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Plan Ogólny Gminy Woźniki sporządzony został na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538) oraz na podstawie Uchwały Nr 56/VIII/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

Plan Ogólny Gminy Woźniki sporządzony został zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 r. poz. 2758, z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. 2024 r. poz. 729).

1.3. Materiały źródłowe

Przy opracowaniu niniejszego planu ogólnego wykorzystano następujące materiały źródłowe:

- Audyt krajobrazowy województwa śląskiego.
- Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (Dz. Urz. UE L 33).
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+.
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 r. poz. 2758, z późn. zm.).
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. 2024 r. poz. 729).

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2024 r. poz. 1775).
- Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 1995 r. Nr 2 poz. 5).
- Rozporządzenie Nr 28/98 Wojewody Częstochowskiego z 21 grudnia 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą" (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 1998 r. Nr 25 poz. 269).
- Rozporządzenie Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą" (Dz. Urz. Woj. Śl. 2008 r. Nr 163 poz. 3071).
- Uchwała Nr 59/VI/2019 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Woźniki oraz określenia granic ich obwodów.
- Uchwały Nr 390/XXXIX/2022 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Woźniki.
- Uchwała Nr 399/XL/2022 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Woźniki na lata 2023-2030.
- Uchwała Nr 469/XLVII/2023 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Woźniki do roku 2030.
- Uchwała Nr 56/VIII/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Woźniki.
- Uchwała Nr 102/XIV/2025 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 16 czerwca 2025 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 469/XLVII/2023 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Woźniki do roku 2030.
- Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Dz. Urz. Woj. Śl. 2016 r. poz. 4619).
- Uchwała Nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Dz. Urz. Woj. Śl. 2022 r. poz. 536).
- Uchwała Nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r. w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego (Dz. Urz. Woj. Śl. 2025 r. poz. 6316).
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2024 r. poz. 1151, z późn. zm.).

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. 2024 r. poz. 1125, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2024 r. poz. 82, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. 2015 r. poz. 2120, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r. poz. 647, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2024 r. poz. 1292, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym i innych formach rehabilitacji (Dz.U. 2025 r. poz. 1135, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2024 r. poz. 278, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 r. poz. 960, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 1688).
- Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 października 1996 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. 1996 Nr 67 poz. 634).
- Zarządzenie Nr KR.120.44.2013 Burmistrza Woźniki z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie założenia ewidencji zabytków Gminy Woźniki wraz z późniejszymi zmianami.
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035 (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r. poz. 8372).

Przy opracowaniu niniejszego planu ogólnego wykorzystano następujące materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza i ewidencyjna Gminy Woźniki.
- baza danych obiektów topograficznych BDOT10k.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY WOŹNIKI ORAZ SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO

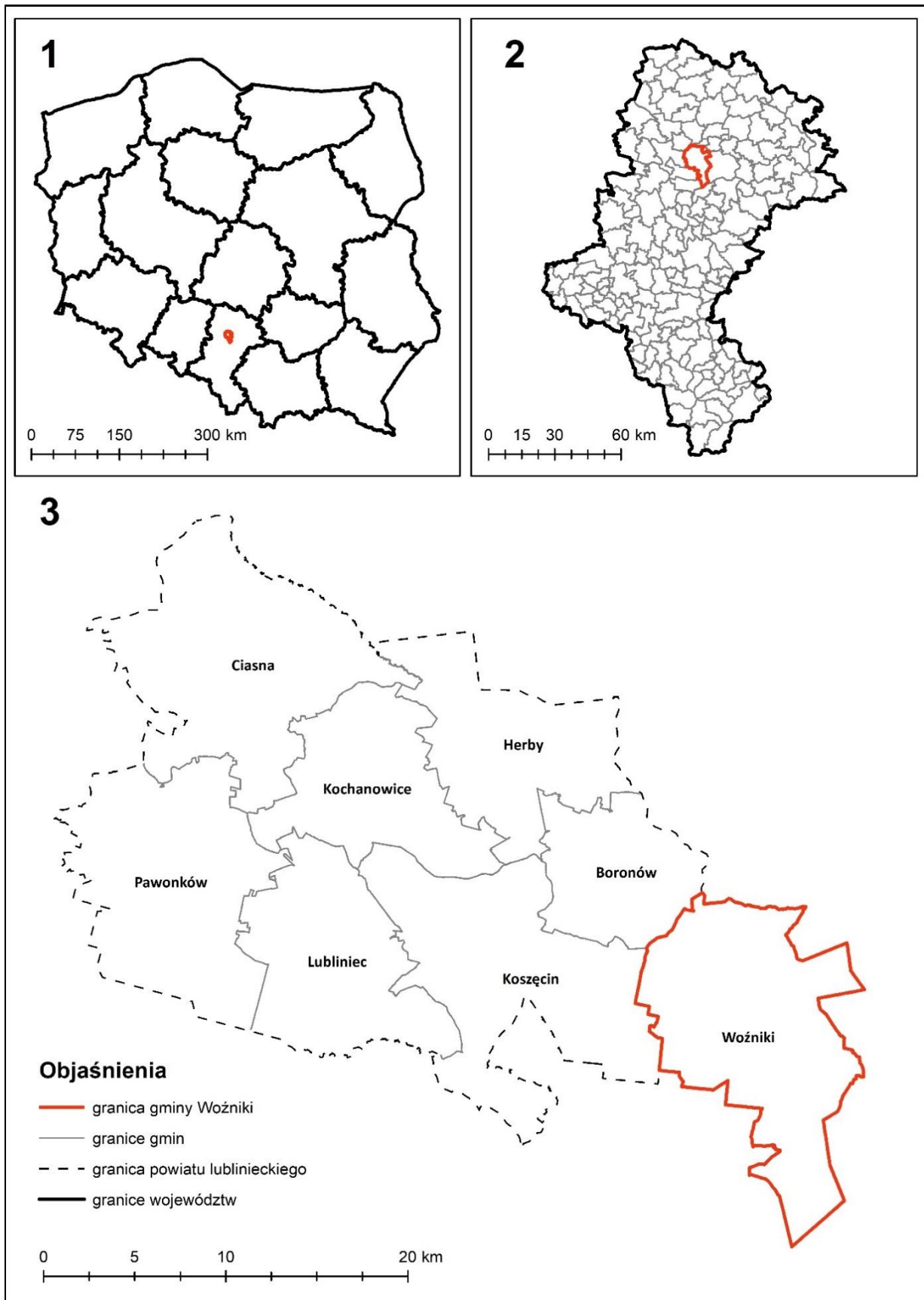
2.1. Położenie i ogólna charakterystyka gminy

Gmina Woźniki to gmina miejsko-wiejska położona w województwie śląskim, w południowo-wschodniej części powiatu lublinieckiego. Jej siedzibą i centralnym ośrodkiem administracyjnym jest miasto Woźniki, zlokalizowane około 50 km na północ od Katowic, 30 km na wschód od Lublińca oraz 25 km na południe od Częstochowy.

Bezpośrednimi sąsiadami gminy są:

- gmina Starcza (powiat częstochowski),
- gmina Konopiska (powiat częstochowski),
- gmina Ożarówice (powiat tarnogórski),
- miasto Miasteczko Śląskie (powiat tarnogórski),
- miasto Kalety (powiat tarnogórski),
- gmina Koziegłowy (powiat myszkowski),
- gmina Koszęcin (powiat lubliniecki),
- gmina Boronów (powiat lubliniecki),
- gmina Kamienica Polska (powiat częstochowski).

Obszar miasta Woźniki wynosi 70,75 km², natomiast obszar całej gminy 127,63 km², co stanowi około 15,5% powierzchni powiatu lublinieckiego. W skład gminy wchodzi miasto Woźniki oraz następujące sołectwa: Babienica, Kamienica, Piasek, Psary, Czarny Las, Lubsza, Kamieńskie Młyny, Ligota Woźnicka, Dyrdy i Drogobycza.

Rys. 1. Położenie gminy Woźniki w Polsce (1), województwie śląskim (2) oraz powiecie lublinieckim (3)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic.

Na koniec 2024 roku gminę zamieszkiwało 9 271 osób, w tym 4 081 mieszkańców miasta Woźniki. Z kolei średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 72,7 os./km², przy czym w mieście było to 57,7 os./km², a na obszarze wiejskim 91,3 os./km² (GUS, 2025).

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski gmina Woźniki położona jest w obrębie Obniżenia Liswarty (341.22), Obniżenia Górnej Małej Panwi (341.28), Progu Woźnickiego (341.23) oraz Progu Herbskiego (341.24), które stanowią część makroregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej. Przez południowe krańce gminy przepływa rzeka Mała Panew, zbierająca wody z licznych dopływów mających swoje źródła w Progu Woźnickim. Występują tu także liczne mniejsze ciek wodne i strugi, które tworzą złożoną sieć hydrograficzną i mają istotne znaczenie przyrodnicze. Z kolei najwyższym wzniesieniem jest Góra Grojec (365 m n.p.m.), położona w Lubszy.

2.2. Polityka przestrzenna gminy określona w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem planowania strategicznego. To podstawowy dokument samorządu lokalnego, który diagnozuje potrzeby i możliwości rozwojowe oraz wyznacza kierunki polityki gminy, w tym polityki przestrzennej.

W wyniku reformy planowania przestrzennego, która weszła w życie 24 września 2023 roku, wprowadzono wymóg opracowania przez wszystkie gminy nowej strategii rozwoju, która zawierać będzie między innymi elementy do tej pory zamieszczane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Jednocześnie, zgodnie z art. 51. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 1688), do dnia 31 grudnia 2025 roku ustalenia planu ogólnego gminy określa się, uwzględniając politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o ile gmina dysponuje strategią rozwoju gminy lub strategią rozwoju ponadlokalnego, których opracowanie zostało wszczęte od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. od 24.09.2023 r.).

Obowiązująca Strategia Rozwoju Gminy Woźniki na lata 2023-2030, która została przyjęta Uchwałą Nr 399/XL/2022 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 grudnia 2022 r., nie spełnia powyższych wymagań, zatem nie uwzględniono jej przy sporządzaniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.3. Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ został przyjęty Uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. 2016 r. poz. 4619).

Dokument ten określa wizję zagospodarowania przestrzennego regionu, politykę przestrzenną oraz system jej realizacji, mając na celu perspektywiczne kształtowanie struktury przestrzennej województwa.

Główne cele polityki przestrzennej województwa zamieszczone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ obejmują:

1. Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji

1.1. Tworzenie warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacyjności gospodarczej i transferu technologii.

1.2. Wzmocnienie funkcji metropolitalnych ośrodka wojewódzkiego oraz wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych ośrodków regionalnych.

1.3. Poprawa dostępności wewnętrznej regionu.

2. Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych

2.1. Rozwój obszarów objętych procesami dyfuzji rozwoju z wykorzystaniem ich wewnętrznych potencjałów.

2.2. Rozwój obszarów wymagających wsparcia procesów rozwojowych.

2.3. Poprawa wewnętrznej integracji regionu.

3. Przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego

3.1. Ochrona zasobów środowiska.

3.2. Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach miejskich.

3.3. Kształtowanie krajobrazów kulturowych w obszarach wiejskich.

4. Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu

4.1. Rozwój ponadregionalnej i międzynarodowej infrastruktury transportowej.

4.2. Rozwój ponadregionalnej i regionalnej infrastruktury technicznej.

4.3. Rozwijanie współpracy międzyregionalnej.

Plan Ogólny Gminy Woźniki został opracowany z uwzględnieniem ustaleń obowiązującego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+. Poprzez wyznaczenie stref gospodarczych (SP) i usługowych (SU) stworzono korzystne warunki inwestycyjne sprzyjające rozwojowi miasta, gminy oraz całego regionu. Szeroko przeanalizowano także uwarunkowania środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego, zapewniając tym samym ochronę terenów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

2.4. Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny

Na terenie gminy Woźniki ochrona przyrody jest realizowana poprzez 5 z 10 form ochrony przyrody zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.). Nie występują na jej terenie żadne parki narodowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe^{1 2}.

Rezerwat przyrody Góra Grojec, zlokalizowany w zachodniej części gminy Woźniki, został utworzony 31 października 1996 roku na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (M.P. 1996 Nr 67 poz. 634). Jego głównym celem jest ochrona wielogatunkowego lasu mieszanego porastającego wapienne wzniesienie Góra Grojec, będące jednym z charakterystycznych elementów Garbu Woźnickiego. Powierzchnia rezerwatu przyrody wynosi 17,53 ha. Wzniesienie to, osiągające wysokość 365 m n.p.m., wyróżnia się silnie urozmaiconą rzeźbą terenu, na którą składają się liczne leje krasowe, zagłębienia, pagórki i naturalne doliny. Ta geomorfologiczna mozaika przekłada się na zróżnicowanie mikrosiedlisk oraz występujących na nich zbiorowisk roślinnych.

W wyniku przeprowadzonych w przeszłości prac glebowo-siedliskowych stwierdzono, iż na terenie rezerwatu przyrody Góra Grojec dominują gleby brunatne właściwe i wylugowane, a głównym typem siedliskowym jest las wyżynny świeży. Drzewostan reprezentuje układ charakterystyczny dla naturalnych zbiorowisk grądowych z domieszką buczyny i jaworzyny górskiej. Na przeważającym obszarze wykształcił się starodrzew z dominującym udziałem dębu, któremu towarzyszą jawor, buk, jodła i lipa, a lokalnie również sosna, świerk, brzoza oraz grab. Struktura wiekowo-gatunkowa lasu jest bogata i złożona, z dobrze rozwiniętym młodszym pokoleniem, w którym szczególną dynamikę odnawia jawor - występujący zarówno w postaci podrostu, jak i licznie w warstwie podszytu. Runo leśne cechuje się wysoką różnorodnością florystyczną. Oprócz gatunków powszechnych dla fitocenoz leśnych Wyżyny Śląskiej, występuje tu szereg taksonów o znaczeniu biogeograficznym i konserwatorskim, w tym gatunki chronione i rzadkie, takie jak lilia złotogłów, wawrzynek wilczyłyko, konwalia majowa, kokoryczka wonna, czworolist pospolity, zawilec gajowy czy zanokcica skalna. Obecność mszaków i porostów typowych dla starych lasów wskazuje na znaczny stopień naturalności siedlisk. Z kolei fauna obejmuje liczne gatunki ptaków, do których należy dzięcioł duży, bażant zwyczajny, zięba, sójka oraz słowik rdzawy. Spośród płazów obserwowano tu ropuchę szarą, a z gadów padalca zwyczajnego i żmiję zygzakowatą. Obszar sprzyja również występowaniu drobnych ssaków oraz licznych bezkręgowców związanych z dobrze rozwiniętym runem i martwym drewnem.

---

¹ Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. *Geoserwis*. <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>.

² Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. *Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (CRFOP)*. <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>.

Funkcja ochronna rezerwatu przyrody ma wymiar zarówno dydaktyczny, jak i naukowy, stanowiąc naturalne laboratorium badawcze dla nauk przyrodniczych, a także ważny element lokalnej tożsamości kulturowej. Obecnie rezerwat przyrody nie jest przystosowany do masowej turystyki, jednak dostępny jest od strony miejscowości Psary i Lubsza, gdzie wyznaczone są szlaki piesze o niskim stopniu ingerencji w przyrodę.

Na terenie gminy Woźniki zlokalizowany jest fragment Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą wraz z jego otuliną, utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 28/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 21 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 1998 r. Nr 25 poz. 269). Jego głównym celem jest zachowanie krajobrazu kulturowo-przyrodniczego, różnorodności biologicznej oraz ochrona siedlisk i gatunków charakterystycznych dla środkowej części Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej.

Obszar Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą znajdujący się na terenie gminy Woźniki ma powierzchnię 879,52 ha. Charakteryzuje się dominacją siedlisk leśnych, w szczególności borów mieszanych i grądów subkontynentalnych. Występują tu również łąki wilgotne, torfowiska przejściowe i lasy łęgowe, będące ostoją wielu chronionych i rzadkich gatunków flory i fauny. Na szczególną uwagę zasługują stanowiska storczyków, takich jak kruszczyk szerokolistny, a także łęgowe populacje ptaków związanych z ekosystemami leśnymi i wodnymi, do których należy bocian czarny oraz dzięcioł średni. Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą (Dz. Urz. Woj. Śl. 2008 r. Nr 163 poz. 3071) na jego terenie obowiązuje szereg zakazów mających na celu ochronę wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz zachowanie integralności funkcjonalnej. Regulacje te uwzględniają konieczność zrównoważonego użytkowania terenu, a jednocześnie ograniczają działania mogące znacząco wpływać na środowisko. Do kluczowych zakazów należy chociażby umyślnie zabijanie dzikich zwierząt oraz niszczenie ich siedlisk i miejsc rozrodu, likwidowanie zadrzewień śródpolnych, jak również pozyskiwanie skał i kopalin do celów gospodarczych. Ograniczenia obejmują dodatkowo prowadzenie prac ziemnych trwale zmieniających rzeźbę terenu, zmiany stosunków wodnych niezasadnione ochroną przyrody lub racjonalnym użytkowaniem terenu, a także zakaz budowy nowych obiektów budowlanych w odległości 100 m od linii brzegowej cieków i zbiorników wodnych. Zabrania się również zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz terenów wodno-błotnych. Regulacje te mają charakter prewencyjny i służą zachowaniu cennych siedlisk przyrodniczych, zapewnieniu możliwości niezakłóconej migracji gatunków oraz utrzymaniu naturalnych procesów ekologicznych. Na mocy Uchwały Nr VI/40/3/2022 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. 2022 r. poz. 536) ustanowiono plan ochrony dla parku krajobrazowego, którego szczególnym celem jest zachowanie integralności krajobrazu przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego rozwoju.

Obszar Otuliny Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą znajdujący się na terenie gminy Woźniki ma powierzchnię 638,50 ha. Pełni funkcję buforową, a jej zadaniem jest łagodzenie wpływu działalności człowieka na najcenniejsze przyrodniczo fragmenty krajobrazu objęte ochroną w granicach parku. W otulinie dopuszcza się użytkowanie gospodarcze, jednak podlega ono zasadom zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody.

Obszar Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic (PLH240035), należący do Obszarów Specjalnej Ochrony Siedlisk (SOO) oraz zlokalizowany w południowej części gminy Woźniki, został utworzony 10 stycznia 2011 roku na podstawie Decyzji Komisji w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (Dz. Urz. UE L 33). Jego głównym celem jest ochrona cennych siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków charakterystycznych dla środowisk torfowiskowych. Powierzchnia Obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic wynosi 38,92 ha. Wśród chronionych siedlisk znajdują się torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (tzw. torfowiska żywe), torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz bory i lasy bagienne. Obszar ten stanowi również ostoję dla rzadkich gatunków flory, takich jak modrzewica zwyczajna, rosiczka okrągłolistna oraz przygiętka biała. Głównym celem działań ochronnych przeprowadzanych na tym terenie jest utrzymanie lub poprawa jego stanu oraz zachowanie powierzchni i naturalnych procesów ekologicznych. Ochrona torfowisk skupia się przede wszystkim na utrzymaniu odpowiedniego uwodnienia, strukturze roślinności oraz eliminacji gatunków inwazyjnych, przy jednoczesnym usuwaniu drzew i prowadzeniu koszeń. W przypadku borów bagiennych kluczowe jest unikanie ingerencji gospodarczej, zachowanie martwego drewna i ograniczanie gatunków obcych. Na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z 27 listopada 2020 r. ustanowiono również plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035 (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2020 r. poz. 8372).

Na terenie gminy Woźniki znajduje się sześć pomników przyrody, których szczegółowy wykaz przedstawiono w tabeli 1. Wszystkie chronione obiekty to dęby szypułkowe, cechujące się okazałymi rozmiarami oraz walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, zlokalizowane w obrębie ewidencyjnym Piasek. Wśród nich pięć stanowi pomniki jednoobektowe, natomiast jeden ma charakter wieloobektowy, obejmując trzy drzewa wskazanej odmiany. Wskazane pomniki przyrody są objęte zakazem niszczenia, przekształcania oraz umieszczania na nich tablic reklamowych, co ma na celu zachowanie ich walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych.

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

Tab. 1. Wykaz pomników przyrody w gminie Woźniki

L.p.	Data utworzenia	Lokalizacja	Rodzaj tworu przyrody	Typ pomnika	Nazwa aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu
1.	30.12.1994	obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 536i	drzewo - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (pierśnica: 167cm; obwód: 525cm; wysokość: 26m)	jednoobiektowy	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
2.	30.12.1994	obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 487d oraz 487i	grupa drzew: - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (pierśnica: 143cm; obwód: 449cm; wysokość: 21m) - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (pierśnica: 153cm; obwód: 481cm; wysokość: 24m) - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (pierśnica: 121cm; obwód: 380cm; wysokość: 21m)	wieloobiektowy	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
3.	30.12.1994	obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 488d	drzewo - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (pierśnica: 115cm; obwód: 361cm; wysokość: 28m)	jednoobiektowy	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
4.	30.12.1994	obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 488b	drzewo - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (pierśnica: 101cm; obwód: 317cm; wysokość: 26m)	jednoobiektowy	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
5.	30.12.1994	obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 527f	drzewo - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (pierśnica: 163cm; obwód: 512cm; wysokość: 28m)	jednoobiektowy	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
6.	30.12.1994	obręb ewidencyjny Piasek, Nadleśnictwo Koszęcin, Leśnictwo Dyrdy oddz. 488b	drzewo - Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (pierśnica: 167cm; obwód: 525cm; wysokość: 26m)	jednoobiektowy	Rozporządzenie Nr 23/94 Wojewody Częstochowskiego z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl/>.

Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów stanowi istotny element działań na rzecz środowiska na terenie gminy Woźniki. Obszar ten, ze względu na swoje położenie na Wyżynie Woźnicko-Wieluńskiej, cechuje się dużym zróżnicowaniem przyrodniczym i obecnością licznych siedlisk cennych przyrodniczo. Celem ochrony gatunkowej jest zapewnienie przetrwania i utrzymanie właściwego stanu dziko występujących gatunków, które są zagrożone wyginięciem, endemiczne, rzadkie lub szczególnie wrażliwe na zmiany środowiskowe. Ochrona ta obejmuje również ich siedliska, miejsca rozrodu oraz obszary bytowania i migracji. Na terenie gminy Woźniki występują łągi olszowe, grądy niskie, bory mieszane oraz fragmenty borów bagiennych i torfowisk przejściowych, pełniące ważną funkcję w retencji wody oraz utrzymaniu lokalnego mikroklimatu. Flora obszaru obejmuje szereg chronionych i rzadkich gatunków roślin, takich jak cietrzew zwyczajny, lilia złotogłów, wawrzynek wilczętyko, podkolan biały czy pełnik europejski, które są wskaźnikami dobrze zachowanych ekosystemów leśnych i łąkowych. Z kolei fauna gminy Woźniki jest reprezentowana przez liczne gatunki objęte ochroną, wśród których znajdują się płazy, takie jak traszka grzebieniasta, oraz ptaki wodno-błotne, do których należy czapla siwa, żuraw i błotniak stawowy. Na tym terenie występują także chronione gatunki nietoperzy, w tym nocek duży i mopek zachodni, oraz ssaki, takie jak bóbr europejski i powracający w te rejony ryś euroazjatycki. Funkcjonują również na tym obszarze strefy ochrony bociana czarnego zarówno całoroczne, jak i okresowe mające na celu zabezpieczenie jego stanowisk lęgowych. Obecność licznych stanowisk rzadkich gatunków świadczy o dużej wartości przyrodniczej gminy Woźniki i podkreśla konieczność prowadzenia konsekwentnej polityki ochronnej na jej terenie.

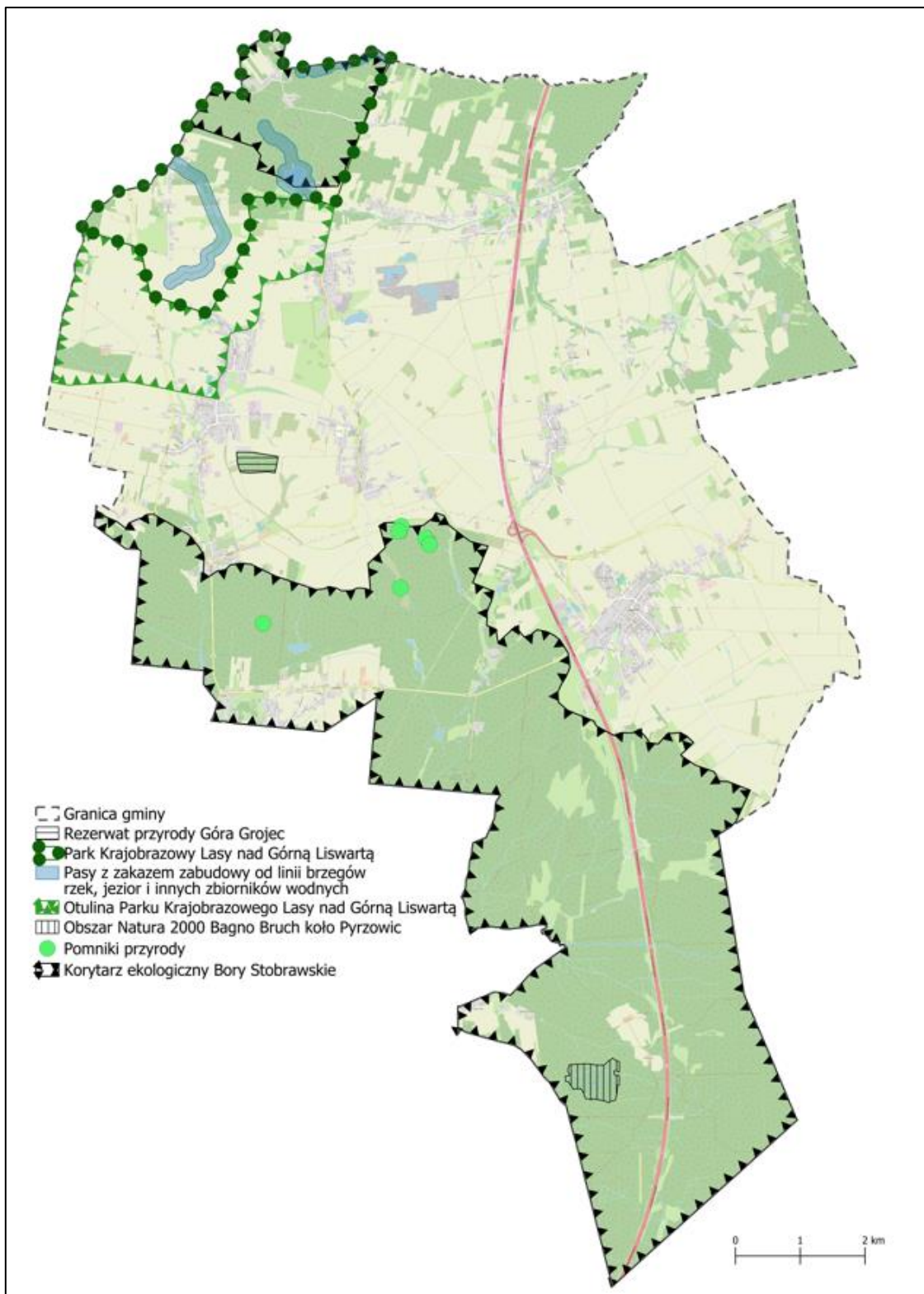
Dodatkowo, zgodnie z mapą korytarzy ekologicznych opracowaną na zlecenie Ministerstwa Środowiska, której pierwotna wersja powstała w 2005 roku, a następnie uszczegółowioną w 2011 roku, na terenie gminy Woźniki znajduje się część korytarza ekologicznego Bory Stobrowskie o powierzchni 4 766,25 ha³. Jego przebieg obejmuje w przeważającej mierze południową część gminy, a w mniejszym zakresie jej północno-zachodni obszar. Korytarz ekologiczny Bory Stobrowskie stanowi istotny element południowo-centralnego układu ekologicznego Polski, a jego obecność wpływa korzystnie na spójność przestrzenną i funkcjonalną struktury środowiska przyrodniczego w skali regionalnej. Dodatkowo sprzyja migracji zwierząt i przepływowi genów między populacjami, wspierając tym samym zachowanie różnorodności biologicznej.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki starano się w maksymalnym stopniu włączyć tereny objęte poszczególnymi formami ochrony przyrody oraz ich otuliny do stref otwartych (SO). Rozwiązanie to zapewnia nie tylko skuteczną ochronę zasobów przyrodniczych, lecz także gwarantuje ich właściwe zagospodarowanie zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Strefa otwarta ogranicza możliwość zabudowy, dzięki czemu minimalizuje presję urbanizacyjną na obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Jednocześnie włączenie terenów chronionych do stref otwartych pozwala na ich

---

³ Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. *Mapa korytarzy ekologicznych*. <https://mapa.korytarze.pl/>

udostępnienie mieszkańcom i turystom w formie zrównoważonej rekreacji, turystyki i edukacji ekologicznej, bez ryzyka degradacji środowiska. Rozwiązanie to wspiera ochronę bioróżnorodności oraz przyczynia się do zachowania wysokiej jakości środowiska życia mieszkańców gminy.

Rys. 2. Formy ochrony przyrody oraz ich otuliny na obszarze gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

2.5. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału

W myśl ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo Wodne (Dz. U. 2025 r. poz. 960, z późn. zm.) powódź to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią dzielimy na:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (powódź na tych obszarach występuje raz na 100 lat)
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (powódź na tych obszarach występuje raz na 10 lat)
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska stanowiące działki ewidencyjne.

Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, w szczególności wykonywania urządzeń wodnych, sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów.

Ukształtowanie terenu gminy Woźniki, zdominowane przez wysoczyzny i łagodne wzniesienia Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, sprzyja naturalnemu odpływowi wody opadowej. Niemniej jednak, na południu obszaru dominują zwarte kompleksy leśne i występują naturalne obniżenia terenu o powierzchni 885,66 ha, gdzie mogą pojawiać się epizodyczne podtopienia. Mają one najczęściej charakter lokalny i są związane z podwyższonym poziomem wody gruntowej, zwłaszcza po intensywnych opadach atmosferycznych lub roztopach śniegu. Ze względu na specyfikę hydrogeologiczną Regionu Wodnego Środkowej Odry, w którego granicach leży gmina Woźniki, takie zjawiska są typowe dla obszarów o słabszej infiltracji i ograniczonej retencji powierzchniowej. Obszary leśne, mniej przekształcone przez działalność człowieka, cechują się również mniejszą liczbą systemów odwodnienia, co sprzyja czasowemu zatrzymywaniu się nadmiaru wody w gruncie. W związku z tym wskazane jest prowadzenie stałego monitoringu lokalnych warunków wodnych oraz wdrażanie działań z zakresu zrównoważonego zarządzania wodami opadowymi i gruntowymi. Kluczowe znaczenie ma również planowanie przestrzenne uwzględniające ryzyko podtopień oraz ochronę naturalnych terenów podmokłych, które mogą pełnić funkcję bufora wodnego w okresach wzmożonych opadów.

Na terenie gminy Woźniki nie odnotowano obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wałów przeciwpowodziowych oraz pasów o szerokości 50 m od stopy wału⁴. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.6. Obszary gruntów zmeliorowanych

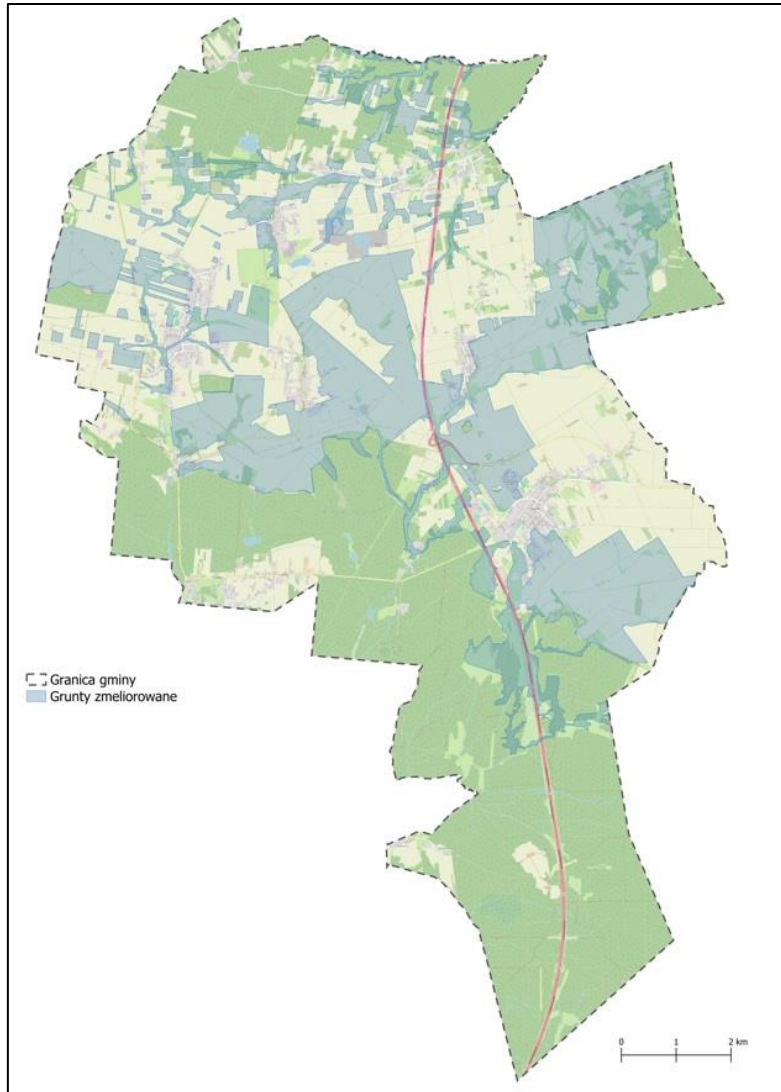
Melioracje wodne, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 r. poz. 960, z późn. zm.), polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy.

Na terenie gminy Woźniki znajduje się 3 439,73 ha zmeliorowanych gruntów. Głównym celem systemów melioracyjnych jest ochrona terenów miejskich przed nadmiernym nawodnieniem, zalewaniem i erozją, a także optymalizacja wykorzystania wody opadowej. Postępujące procesy urbanizacyjne mogą ograniczać efektywność istniejącej infrastruktury melioracyjnej, zmniejszając jej zdolność do przyjmowania wody z obszarów zabudowanych. W związku z tym modernizacja lub zmiana przebiegu tych urządzeń, mająca na celu poprawę warunków hydrologicznych, wymaga uprzedniego uzyskania odpowiednich decyzji administracyjnych i uzgodnień. Ponadto, właściciele gruntów nie mogą zmieniać kierunku ani intensywności odpływu wody opadowej, roztopowej czy źródlanej w sposób szkodzący gruntom sąsiednim, a także odprowadzać wody ani wprowadzać ścieków na tereny przyległe. Planowanie zagospodarowania przestrzennego musi zatem uwzględniać istniejące stosunki wodne, bez wywoływania ich trwałej zmiany na obszarach objętych planem oraz na terenach sąsiadujących.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki obszary gruntów zmeliorowanych starano się w maksymalnym stopniu włączyć do stref otwartych (SO). Takie rozwiązanie umożliwia dalsze użytkowanie tych terenów zgodnie z ich przeznaczeniem rolniczym, przy równoczesnym zapewnieniu ochrony infrastruktury melioracyjnej. Zagospodarowanie w tej formie wspiera racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, przeciwdziała degradacji gleb oraz ogranicza ryzyko występowania podtopień. Utrzymanie gruntów zmeliorowanych w ramach stref otwartych sprzyja również zachowaniu ładu przestrzennego oraz ochronie tradycyjnego krajobrazu wiejskiego. Ponadto wzmacnia retencję wodną i stanowi istotny element adaptacji gminy do zmian klimatu. Odpowiednie gospodarowanie zmeliorowanymi terenami pozwala na zachowanie wysokiej jakości i produktywności gleb rolnych, a jednocześnie zwiększa bezpieczeństwo przeciwpowodziowe mieszkańców.

---

⁴ Hydroportal ISOK. *Dane dotyczące ryzyka powodziowego i gospodarowania wodami.*
https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/.

Rys. 3. Obszary gruntów zmeliorowanych na terenie gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

2.7. Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy

W myśl przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r. poz. 647, z późn. zm.) ruchy masowe to powstające naturalnie lub na skutek działalności człowieka osuwanie, spęływanie lub obrywanie powierzchniowych warstw skał, zwierzeliny i gleby.

Na terenie gminy Woźniki nie odnotowano terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy⁵. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

⁵ Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy. *System Osłony Przeciwosuwiskowej (SOP)*. <https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/gosc/?locale=pl>.

2.8. Strefy ochronne ujęć wód

Strefy ochronne ujęć wód stanowią obszary ustanowione zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 r. poz. 960, z późn. zm.). Obowiązują na nich nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód.

Na terenie gminy Woźniki znajduje się pięć ujęć wody podziemnej zaprezentowane w tabeli 2, które są objęte strefami ochrony bezpośredniej, czyli obszarami zabezpieczającymi je przed zanieczyszczeniami i degradacją.

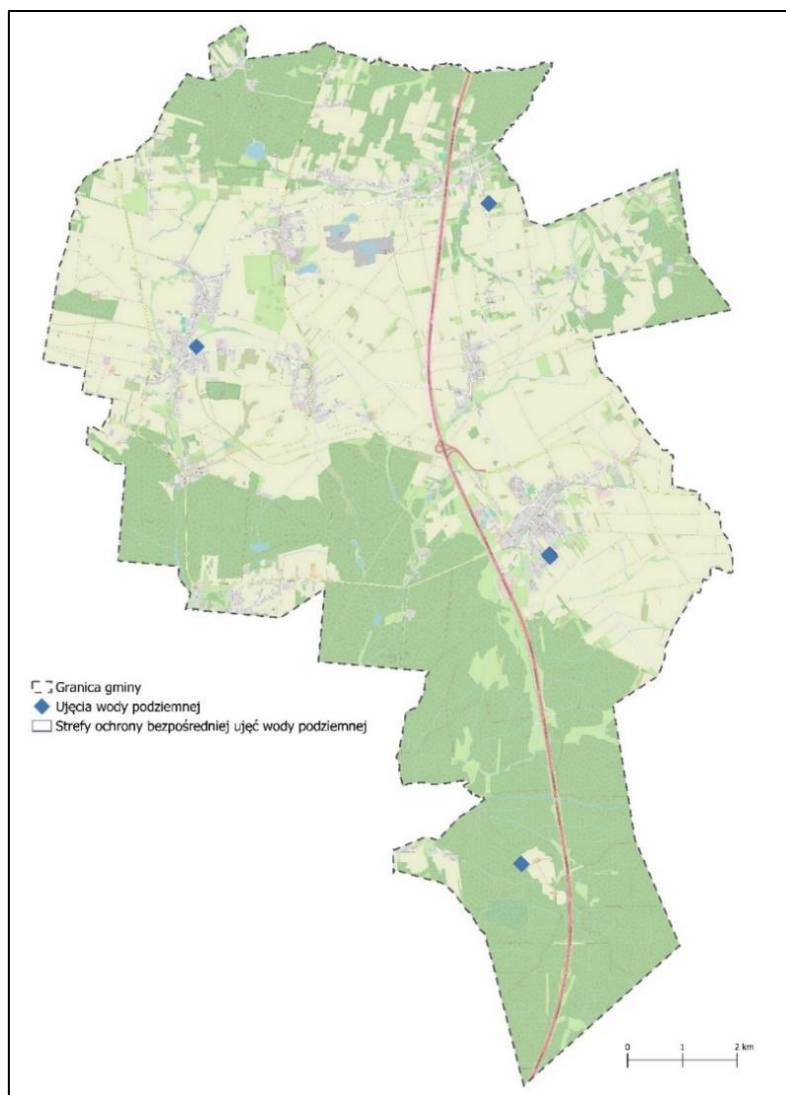
Tab. 2. Współrzędne ujęć wody podziemnej w gminie Woźniki w PUW 2000

L.p.	Nazwa ujęcia	X	Y
1.	PSARY	5 609 338,1	6 568 716,1
2.	PAKUŁY	5 611 957,2	6 574 055,7
3.	WOŹNIKI	5 605 493,6	6 575 182,8
4.	WOŹNIKI	5 605 538,9	6 575 160,0
5.	DĄBROWA WIELKA	5 599 864,4	6 574 660,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Woźnikach.

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęcia wody podziemnej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją danego ujęcia. Dodatkowo, w takiej strefie obowiązuje konieczność odprowadzania wody opadowej w sposób uniemożliwiający jej przedostawanie się do urządzeń służących do poboru wody, zagospodarowania terenu zielenią, odprowadzania ścieków sanitarnych poza granicę terenu ochrony oraz ograniczenia przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze ujęcia. Teren ochrony bezpośredniej powinien być ogrodzony, a jego granice oznaczone widocznymi znakami, informującymi o ujęciu i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody podziemnej zostały objęte strefami infrastrukturalnymi (SI). Znajdują się one wokół ujęć, gwarantując ich właściwe zabezpieczenie i umożliwiając kontrolę warunków środowiskowych, co ma kluczowe znaczenie dla utrzymania czystości wody. Strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody podziemnej stanowią także istotny element systemu gospodarowania zasobami wodnymi, którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa i wysokiej jakości wody przeznaczonej do zaopatrzenia ludności.

Rys. 4. Strefy ochronne ujęć wód na obszarze gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Woźnikach.

2.9. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych

Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych wyznacza się w celu ochrony zasobów wodnych przed degradacją, zwłaszcza w kontekście presji inwestycyjnej i zanieczyszczeń. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. 2025 r. poz. 960, z późn. zm.) obszary te ustanawia się wokół zbiorników wód śródlądowych w celu zapewnienia ich właściwego funkcjonowania i ochrony jakości wód.

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego, teren całej gminy znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 Lubliniec-Myszków⁶. Jest to obszar o strategicznym znaczeniu dla krajowych zasobów wód podziemnych ze względu na swoje znaczenie dla długofalowego zaopatrzenia w wodę oraz konieczność zachowania jej jakości i ilości.

⁶ Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy. *Ochrona wód podziemnych*. <https://www.pgi.gov.pl/psh/psh-2/ochrona-wod-podziemnych.html>.

Na terenie gminy Woźniki nie ustanowiono obszaru ochronnego dla Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 Lubliniec-Myszków. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

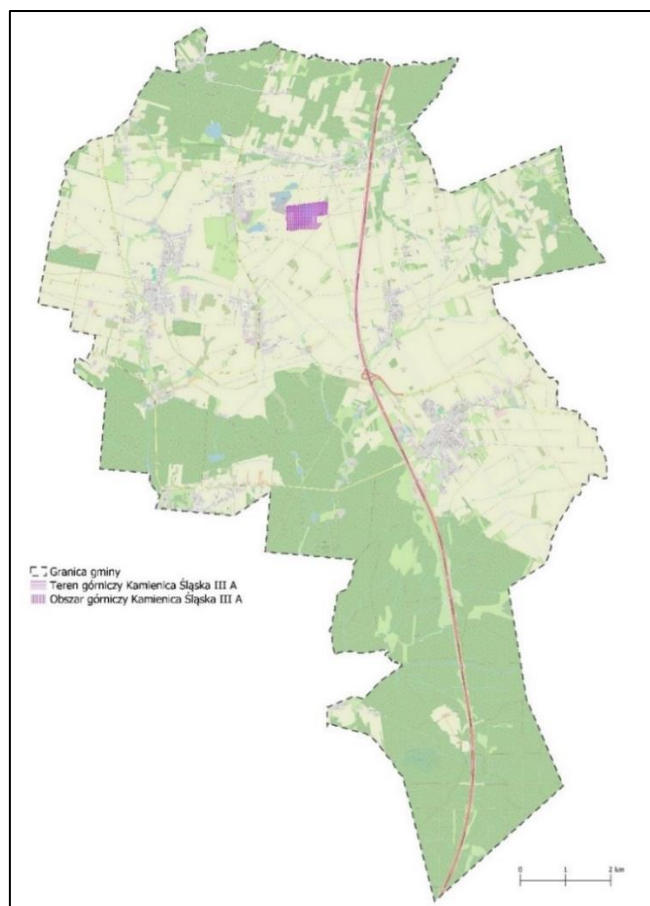
2.10. Tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi

Na terenie gminy Woźniki znajduje się jeden aktualny teren oraz obszar górniczy. Na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, w dniu 24 lutego 2016 roku została wyznaczona Kamienica Śląska IIIA (nr w rejestrze 10-12/3/220) obejmująca 44,76 ha⁷. Występują w niej złoża kopalin pospolitych - piasków i żwirów.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki teren oraz obszar górniczy Kamienica Śląska IIIA zostały objęte strefą górnictwa (SG). Takie rozwiązanie umożliwia prowadzenie działalności wydobywczej w sposób uporządkowany, zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, zasadami ładu przestrzennego oraz wymogami ochrony środowiska. Ujęcie tego obszaru w ramach strefy górnictwa pozwala także na zminimalizowanie potencjalnych konfliktów przestrzennych i ograniczanie negatywnego oddziaływania na otoczenie. Rozwiązanie to zapewnia przejrzystość w planowaniu przestrzennym, a tym samym wspiera zrównoważony rozwój gminy oraz efektywne wykorzystanie dostępnych surowców mineralnych.

---

⁷ Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy. *System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS*. <https://midas-app.pgi.gov.pl/ords/r/public/midas/rog-wyszukiwanie?lear=200,201>.

Rys. 5. Tereny górnicze i obszary górnicze na terenie gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

2.11. Udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, zawartych w systemie MIDAS na terenie gminy Woźniki znajdują się dwa udokumentowane złoża, a ich szczegółowy wykaz zaprezentowano w tabeli 3.

Tab. 3. Wykaz złóż występujących na terenie gminy Woźniki

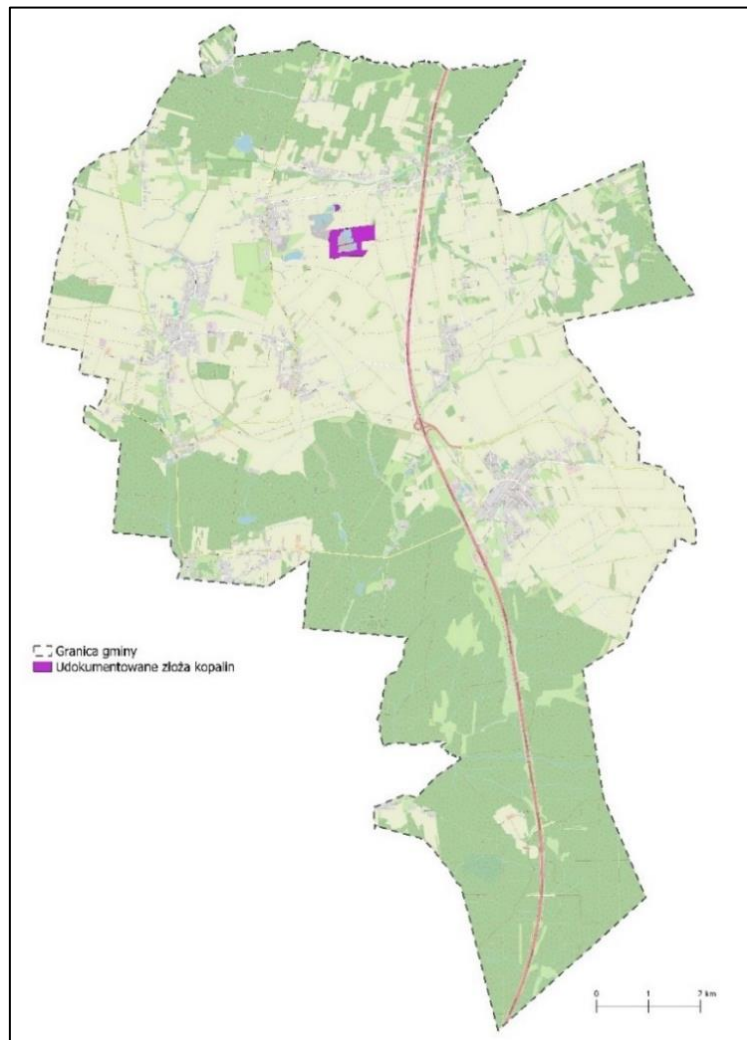
L.p.	Kod w bazie MIDAS	Nazwa złoża	Położenie	Stan zagospodarowania złoża	Rodzaj złoża	Powierzchnia (ha)	Nr CAG
1.	2849	Kamienica	Kamienica	eksploatacja złoża zaniechana	piaski i żwiry	0,93	918/2003
2.	9519	Kamienica Śląska III	Kamienica Śląska	złożo zagospodarowane	piaski i żwiry	30,40	2475/2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>.

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki udokumentowane złoża kopalin zostały objęte strefą górnictwa (SG). Ma to na celu ich ochronę przed niekontrolowaną ingerencją, zachowanie walorów środowiskowych i krajobrazowych oraz utrzymanie ładu przestrzennego w obszarach szczególnie wrażliwych. Jednocześnie pozwala to na stworzenie warunków do jego racjonalnej eksploatacji, prowadzonej w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, wymogami ochrony środowiska oraz zasadami zrównoważonego rozwoju. Takie rozwiązanie zapewnia równowagę między koniecznością zabezpieczenia cennych zasobów naturalnych a potrzebami gospodarczymi gminy i regionu, umożliwiając zarówno ochronę interesu społecznego, jak i odpowiedzialne wykorzystanie dostępnych surowców mineralnych.

Na terenie gminy Woźniki nie odnotowano występowania kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemnych bezzbiornikowych magazynów substancji. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

Rys. 6. Udokumentowane złoża kopalin na obszarze gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

2.12. Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej

Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej wyznacza się w celu ochrony warunków naturalnych sprzyjających leczniczym i rekreacyjnym funkcjom tych terenów. W myśl przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym i innych formach rehabilitacji (Dz. U. 2025 r. poz. 1135, z późn. zm.), obszary uzdrowiskowe obejmują tereny o szczególnych walorach klimatycznych, wodnych lub innych zasobach przyrodniczych, które mają zastosowanie lecznicze. Z kolei obszary ochrony uzdrowiskowej ustanawia się w celu zabezpieczenia tych walorów przed degradacją.

Na terenie gminy Woźniki nie wyznaczono obszarów uzdrowisk oraz obszarów ochrony uzdrowiskowej⁸. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.13. Zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej

Działania podejmowane przez samorzady w celu ochrony zabytków wynikają w szczególności z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2024 r. poz. 1292, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.). Formami ochrony prawnej zabytków są wpis do rejestru zabytków, wpis na listę Skarbów Dziedzictwa, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzjach, takich jak decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu.

Ochrona zabytków jest jednym z zadań własnych gminy, a do głównych obowiązków i kompetencji należą między innymi:

- prowadzenie gminnej ewidencji zabytków,
- sporządzanie programu opieki nad zabytkami,
- uwzględnienie ochrony i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji dokumentów strategicznych i planistycznych.

Szczegółowy wykaz zabytków ujętych w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego zaprezentowano w tabeli 4. Ponadto wyróżnić w nim można zabytek archeologiczny znajdujący się w Woźnikach – grodzisko wczesnośredniowieczne typu nizinnego datowane na XII-XIII w., w odległości około 120 m na wschód od drewnianego kościółka, zajmujące przestrzeń ponad 0,6 ha (A/245).

⁸ Ministerstwo Zdrowia. *Rejestr uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej wraz z kierunkami leczniczymi*. <https://www.gov.pl/web/zdrowie/rejestr-uzdrowisk-i-obszarow-ochrony-uzdrowiskowej-wraz-z-kierunkami-leczniczymi>.

Tab. 4. Wykaz zabytków ujętych w Rejestrze Zabytków w gminie Woźniki

L.p.	Numer w rejestrze	Obiekt	Lokalizacja
1.	A/88/76	kościół parafialny pw. św. Jakuba w ramach ogrodzenia	ul. Lompy 76, Lubsza
2.	A/96/76	plebania w zespole kościoła parafialnego pw. św. Jakuba	ul. Lompy 76, Lubsza
3.	A/89/52	organistówka tzw. „Dom Lompy” w zespole kościoła parafialnego pw. św. Jakuba	ul. Lompy 83, Lubsza
4.	A/93	kościół ewangelicko – augsburski	Pl. Powstańców 9, Piasek
5.	A/1008/22	kościół parafialny pw. św. Katarzyny w ramach ogrodzenia	ul. Rynek 5, Woźniki
6.	A/99/76	kościół cmentarny pw. św. Walentego w ramach ogrodzenia	ul. Tarnogórska, Woźniki
7.	A/272/53	układ urbanistyczny miasta Woźniki	Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Biuletynu Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach oraz Zarządzenia Nr KR.120.44.2013 Burmistrza Woźnik z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie założenia ewidencji zabytków Gminy Woźniki wraz z późniejszymi zmianami.

W Gminnej Ewidencji Zabytków znajduje się natomiast 42 obiekty przedstawione w tabeli 5. Ponadto ujęto w niej także 45 stanowisk archeologicznych.

Tab. 5. Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w gminie Woźniki

L.p.	Miejscowość	Adres	Obiekt
1.	Babienica	ul. Główna 55	kaplica
2.	Babienica	ul. Lubszecka 15	kapliczka
3.	Czarny Las	Czarny Las 8	pałac
4.	Czarny Las	Czarny Las 8	park podworski
5.	Dyrdy	ul. Piaskowa, na łuku drogi	kaplica
6.	Kamieńskie Młyny	ul. Szkolna 10	szkoła
7.	Ligota Woźnicka	ul. Karola Miarki 54	szkoła
8.	Lubsza	przy dawnym domu bez numeru, w pobliżu domu przy ul. Lompy 48	kapliczka
9.	Lubsza	ul. Lompy 76	cmentarz rzymsko – katolicki
10.	Lubsza	ul. Lompy 76	brama główna w zespole kościoła parafialnego pw. św. Jakuba
11.	Lubsza	ul. Lompy 76	plebania w zespole kościoła parafialnego pw. św. Jakuba
12.	Lubsza	ul. Lompy 76	kapliczka
13.	Lubsza	ul. Lompy 76	kościół parafialny pw. św. Jakuba w ramach ogrodzenia
14.	Lubsza	ul. Lompy 76	plebania w zespole kościoła parafialnego pw. św. Jakuba

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

15.	Lubsza	ul. Lompy 76	organistówka tzw. „Dom Lompy” w zespole kościół parafialnego pw. św. Jakuba
16.	Lubsza	ul. Szkolna 1	szkoła
17.	Mzyki	ul. Słoneczna 42	kaplica
18.	Pakuły	w lesie, ok. 40 m na północ od ul. Wolnej	kaplica
19.	Piasek	Pl. Powstańców 9	kościół ewangelicko – augsburski
20.	Piasek	Pl. Powstańców 9	plebania przy kościele ewangelicko – augsburskim tzw. „Pastorówka”
21.	Piasek	ul. Lubliniecka 3	szkoła
22.	Piasek	300 m na wschód od centrum wsi pomiędzy ul. Wolności i ul. Partyzantów	cmentarz ewangelicko – augsburski
23.	Psary	w pobliżu domu przy ul. Lompy 9	kapliczka
24.	Psary	ul. Powstańców, naprzeciwko domu przy ul. Powstańców 37	kapliczka
25.	Śliwa	Śliwa 1	kapliczka
26.	Woźniki	ul. Rynek 5	kościół parafialny pw. św. Katarzyny w ramach ogrodzenia
27.	Woźniki	ul. Rynek 5	mur z bramą przy kościele parafialnym pw. św. Katarzyny
28.	Woźniki	ul. Rynek 5	plebania przy kościele parafialnym pw. św. Katarzyny
29.	Woźniki	ul. Rynek 5	kapliczka
30.	Woźniki	ul. Rynek 6	dom
31.	Woźniki	ul. Rynek 8	dom
32.	Woźniki	ul. Rynek 11	ratusz
33.	Woźniki	ul. Rynek 12	dom
34.	Woźniki	ul. Florianek, przy drodze w pobliżu domu przy ul. Florianek 33	kapliczka
35.	Woźniki	w pobliżu osady Głazówka, ul. Koziegłowska, przy drodze 789 do Gniazdowa	kaplica
36.	Woźniki	pomiędzy ul. Krzyżową a ul. Krakowską	kaplica
37.	Woźniki	ul. Powstańców 7	szkoła
38.	Woźniki	ul. Solarnia 2	dom
39.	Woźniki	ul. Chopina 2	dom
40.	Woźniki	ul. Tarnogórska 100	cmentarz rzymsko – katolicki
41.	Woźniki	ul. Tarnogórska 100	kościół cmentarny pw. św. Walentego w ramach ogrodzenia
42.	Woźniki	-	układ urbanistyczny miasta Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zarządzenia Nr KR.120.44.2013
Burmistrza Woźnik z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie założenia ewidencji
zabytków Gminy Woźniki wraz z późniejszymi zmianami.

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

Na terenie gminy Woźniki znajduje się obecnie także 15 obiektów zabytkowych wpisanych do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków, co ukazuje tabela 6. Wyróżnić w niej można również 43 stanowiska archeologiczne.

Tab. 6. Wykaz zabytków wpisanych do Ewidencji Zabytków w gminie Woźniki

L.p.	Czas powstania	Obiekt	Lokalizacja
1.	II połowa XIX wieku	pałac	Czarny Las 8, Czarny Las
2.	II połowa XIX wieku	park podworski	Czarny Las 8, Czarny Las
3.	około XIV wieku	cmentarz rzymsko – katolicki	ul. Lompy 76, Lubsza
4.	połowa XV wieku; 1824 r.; 1829 r.; 1930 r.; 1990 r.	kościół parafialny pw. św. Jakuba w ramach ogrodzenia	ul. Lompy 76, Lubsza
5.	1709 r.; 1804 r.	plebania w zespole kościoła parafialnego pw. św. Jakuba	ul. Lompy 76, Lubsza
6.	1707 r.; 1823 r.; 1864 r.; 1957 r.	organistówka tzw. „Dom Lompy” w zespole kościół parafialnego pw. św. Jakuba	ul. Lompy 83, Lubsza
7.	1755 r.; 1820 r.; 1855 r.	kościół ewangelicko – augsburski	Pl. Powstańców 9, Piasek
8.	1912 r.	plebania przy kościele ewangelicko – augsburskim tzw. „Pastorówka”	Pl. Powstańców 9, Piasek
9.	1922 - 1926 r.	szkoła	ul. Lubliniecka 3, Piasek
10.	II połowa XVIII wieku	cmentarz ewangelicko – augsburski	300 m na wschód od centrum wsi pomiędzy ul. Wolności i ul. Partyzantów, Piasek
11.	XV wiek; 1607-1608 r.; 1756 r.; 1811 r.	kościół parafialny pw. św. Katarzyny w ramach ogrodzenia	ul. Rynek 5, Woźniki
12.	1862 r.; 1926 - 1927 r.	ratusz	ul. Rynek 11, Woźniki
13.	XVII/XVIII wiek; 1945 r.	cmentarz rzymsko – katolicki	ul. Tarnogórska 100, Woźniki
14.	I połowa XVII w.; 1696 r.; 1702 r.	kościół cmentarny pw. św. Walentego w ramach ogrodzenia	ul. Tarnogórska 100, Woźniki
15.	XIII/XIV wiek	układ urbanistyczny miasta Woźniki	Woźniki

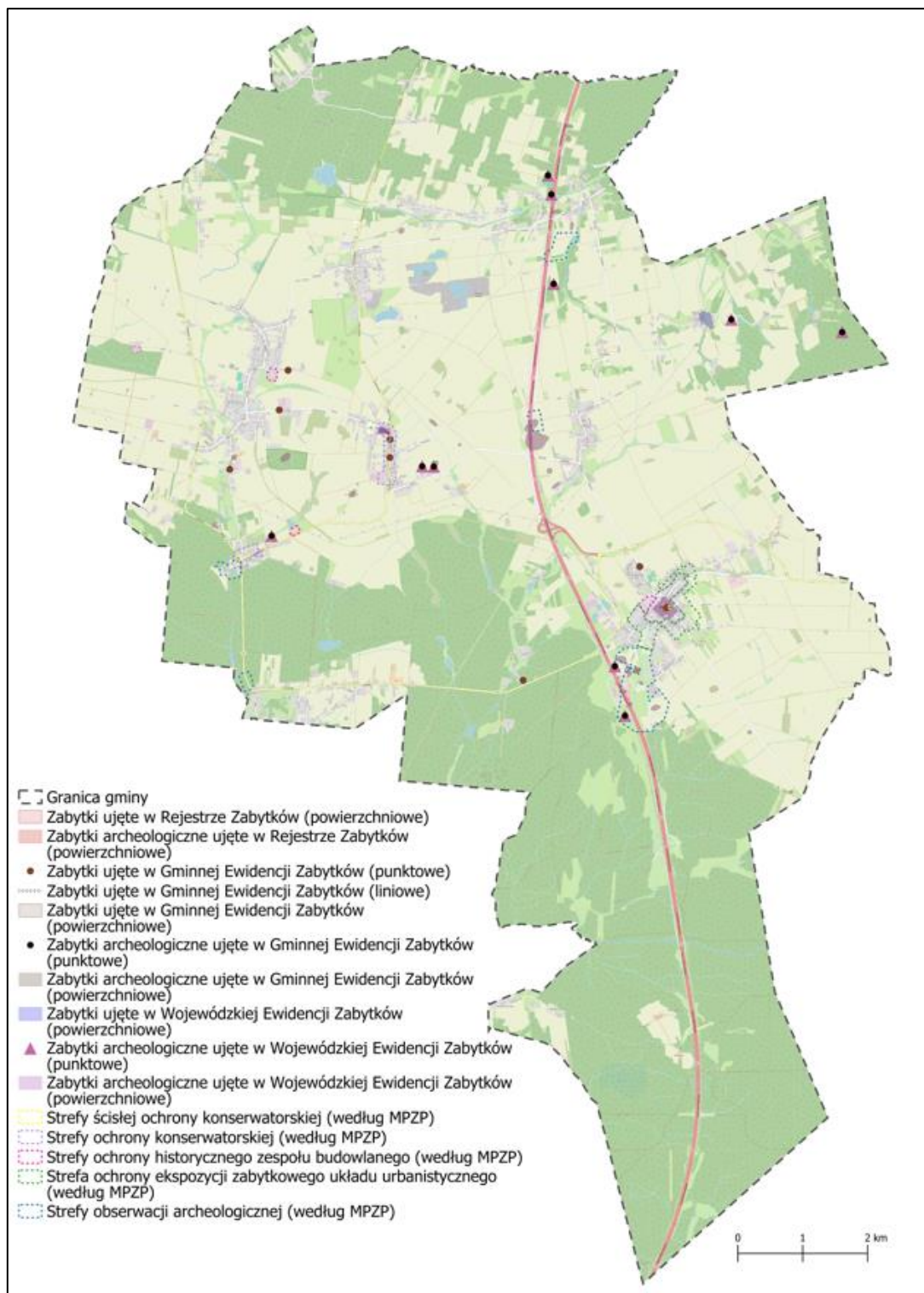
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz Zarządzenia Nr KR.120.44.2013 Burmistrza Woźnik z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie założenia ewidencji zabytków Gminy Woźniki wraz z późniejszymi zmianami.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, przyjęte przez Radę Miejską w Woźnikach Uchwałami Nr 234/XXI/2004, 359/XXXV/2022, 439/XLIII/2023 oraz 29/IV/2024, wyznaczają rejony zabezpieczające poszczególne elementy dziedzictwa kulturowego zarówno materialnego, jak i przestrzennego. Wyróżniono w nich strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej, obejmujące najcenniejsze obiekty zabytkowe oraz historyczne układy urbanistyczne, których integralność i autentyczność podlegają szczególnej ochronie. W strefach

tych obowiązuje zakaz prowadzenia działań mogących zakłócić historyczny charakter przestrzeni, a wszelkie ingerencje wymagają uzgodnień z właściwymi służbami konserwatorskimi. Uzupełnieniem tego systemu są strefy ochrony konserwatorskiej, obejmujące obszary o znaczących walorach kulturowych. Dopuszcza się w nich przekształcenia przestrzenne pod warunkiem zachowania historycznego kontekstu, skali zabudowy, kompozycji urbanistycznej oraz zasad ekspozycji zabytków. Szczególne znaczenie mają również strefy ochrony historycznych zespołów budowlanych, które mają na celu zachowanie dawnych struktur osadniczych, układów ulic, placów, parcelacji oraz tradycyjnych relacji przestrzennych pomiędzy zabudową a krajobrazem. Ich zadaniem jest utrzymanie ciągłości historycznego rozwoju gminy oraz zapobieganie degradacji jej struktury kulturowej. Elementem systemu jest także strefa ochrony ekspozycji zabytkowego układu urbanistycznego, której funkcją jest zachowanie walorów widokowych, panoram i osi kompozycyjnych kształtujących tożsamość przestrzenną Woźnik. W jej granicach wszelkie nowe inwestycje podlegają wnikliwej analizie pod względem wpływu na historyczną sylwetę miasta, estetykę krajobrazu kulturowego oraz czytelność układu urbanistycznego. Na terenie gminy zlokalizowano również strefy ochrony archeologicznej, zbieżne z miejscami występowania udokumentowanych stanowisk archeologicznych, oraz strefy obserwacji archeologicznej, obejmujące obszary o potencjalnych wartościach poznawczych. W tych rejonach obowiązują szczegółowe zasady prowadzenia prac ziemnych i inwestycyjnych, obejmujące konieczność przeprowadzenia nadzorów lub badań archeologicznych oraz uzyskania stosownych uzgodnień z właściwymi organami ochrony zabytków. Kompleksowe wprowadzanie wymienionych form ochrony umożliwia zachowanie unikalnego charakteru gminy Woźniki i utrwalenie jej historycznej tożsamości przestrzennej. System ten pozwala na harmonijne łączenie funkcji ochronnych z potrzebami współczesnego rozwoju, zapewniając równowagę pomiędzy zachowaniem wartości kulturowych a procesami inwestycyjnymi. W efekcie kształtowany jest ład przestrzenny oparty na zasadzie poszanowania dziedzictwa, tradycji i krajobrazu kulturowego.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki zagadnienia związane z ochroną zabytków i dziedzictwa kulturowego zostały ujęte w sposób systemowy, poprzez przeniesienie do standardów urbanistycznych wskaźników zabudowy oraz zasad zagospodarowania terenu określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Działanie to zapewnia ciągłość i spójność polityki przestrzennej gminy, umożliwiając zachowanie mechanizmów ochrony wartości kulturowych oraz utrwalenie przyjętych standardów kształtowania ładu przestrzennego. Rozwiązanie to sprzyja zrównoważonemu rozwojowi przestrzennemu, łączącemu potrzebę ochrony dziedzictwa z możliwością racjonalnego prowadzenia polityki inwestycyjnej. W odniesieniu do obiektów zabytkowych zlokalizowanych na obszarze opracowania, niezbędne będzie kontynuowanie monitoringu ich stanu technicznego oraz walorów estetycznych, jak również bieżące uwzględnianie wymogów ochrony konserwatorskiej w procesie sporządzania kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy Woźniki nie znajdują się obiekty dóbr kultury współczesnej, które powinny być objęte ochroną. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

Rys. 7. Zabytki objęte formami ochrony na terenie gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Biuletynu Informacji Publicznej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach oraz Urzędu Miejskiego w Woźnikach.

2.14. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

Obszary pomników zagłady to szczególnie chronione tereny o wyjątkowym znaczeniu historycznym i społecznym, wyznaczane w celu zachowania pamięci o ofiarach hitlerowskich obozów zagłady. W myśl przepisów ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. 2015 r. poz. 2120, z późn. zm.), obszary te obejmują miejsca byłych obozów zagłady oraz przylegające do nich tereny, na których mogą być ustanawiane strefy ochronne. Celem tych regulacji jest zapewnienie nienaruszalności miejsc pamięci narodowej oraz przeciwdziałanie ich profanacji lub niewłaściwemu zagospodarowaniu.

Na terenie gminy Woźniki nie wyznaczono obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.15. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Tereny zamknięte to obszary o charakterze zastrzeżonym, ustanowione ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa. Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2024 r. poz. 1151, z późn. zm.), tereny te wraz z ich strefami ochronnymi są wyznaczane decyzjami odpowiednich ministrów lub kierowników urzędów centralnych.

Na terenie gminy Woźniki nie wyznaczono terenów zamkniętych i ich stref ochronnych^{9 10}. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.16. Obszary ograniczonego użytkowania

Obszary ograniczonego użytkowania są ustanawiane w celu ochrony mieszkańców i środowiska przed negatywnym oddziaływaniem instalacji, które mimo spełniania wymogów formalnych nie są w stanie zachować standardów jakości środowiska poza swoim terenem. W myśl przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r. poz. 647, z późn. zm.), obszary te mogą być wyznaczone wokół istniejącej lub planowanej instalacji, jeżeli zachodzi konieczność wprowadzenia ograniczeń w zakresie zagospodarowania, zabudowy lub użytkowania terenu w celu ograniczenia oddziaływań na otoczenie.

---

⁹ Ministerstwo Obrony Narodowej. *Wykaz nieruchomości stanowiących tereny zamknięte w resorcie obrony narodowej*. <https://dane.gov.pl/pl/dataset/1662,wykaz-nieruchomosci-stanowiacych-tereny-zamkniete-w-resorcie-obrony-narodowej/resource/20920/table>.

¹⁰ Ministerstwo Infrastruktury. *Kolejowe tereny zamknięte ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu*. <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/kolejowe-tereny-zamkniete-ustalane-przez-ministra-wlasciwego-do-spraw-transportu>.

Na terenie gminy Woźniki nie wyznaczono obszarów ograniczonego użytkowania. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.17. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

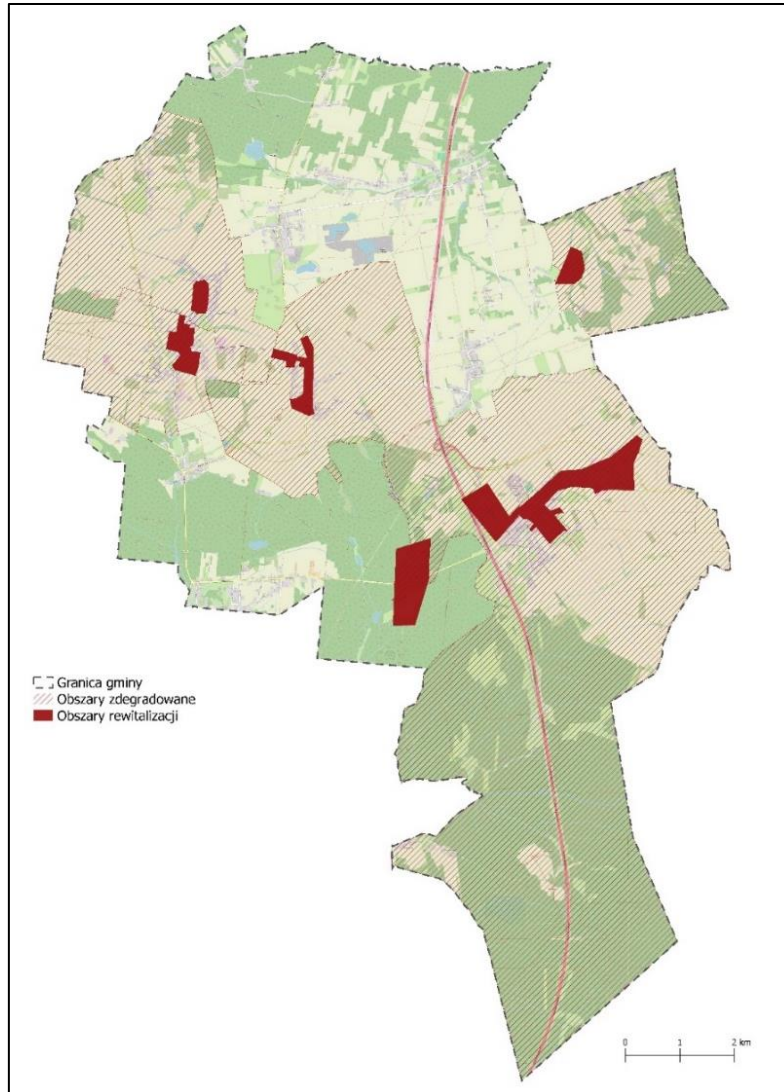
Na terenie gminy Woźniki nie wyznaczono terenów wymagających przekształceń funkcjonalno-przestrzennych ani obszarów objętych procesem rehabilitacji, rekultywacji oraz remediacji. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.18. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2024 r. poz. 278, z późn. zm.) Rada Gminy, w drodze uchwały, wyznacza obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.

Na podstawie Uchwały Nr 102/XIV/2025 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 16 czerwca 2025 r. dokonano zmiany Uchwały Nr 469/XLVII/2023 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Woźniki do roku 2030. Program, po dokonanej aktualizacji, figuruje jako Gminny Program Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji Gminy Woźniki. Ponadto, zgodnie z zapisami Uchwały Nr 390/XXXIX/2022 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 listopada 2022 r., gmina dokonała wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na swoim terenie. W wyniku przeprowadzonej analizy zidentyfikowano pięć obszarów zdegradowanych o łącznej powierzchni 7 923,85 ha, które charakteryzują się nagromadzeniem problemów społecznych, przestrzennych oraz środowiskowych. Wyodrębniono także sześć obszarów rewitalizacji, obejmujących łącznie powierzchnię 380,55 ha. Tereny te stanowią istotne wyzwanie dla prowadzonej polityki przestrzennej i społeczno-gospodarczej gminy, łącząc w sobie z jednej strony cenne walory kulturowe i przyrodnicze, z drugiej złożone problemy funkcjonalno-przestrzenne. Obszary rewitalizacji wymagają działań ukierunkowanych na poprawę jakości przestrzeni publicznej, wzmocnienie lokalnej tożsamości, a także uporządkowanie ładu urbanistycznego. Realizacja poszczególnych działań ma na celu nie tylko przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, lecz również stworzenie warunków do trwałego rozwoju lokalnych społeczności oraz podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki, dla obszarów zdegradowanych oraz obszarów rewitalizacji, dążono do stworzenia warunków umożliwiających kontynuację działań naprawczych i rozwojowych. Wyznaczone strefy tworzą również ramy dla pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację projektów ukierunkowanych na odnowę tkanki miejskiej, aktywizację społeczną i gospodarczą mieszkańców oraz poprawę standardów środowiskowych. Realizacja tych działań przyczyni się do ożywienia wskazanych obszarów, zwiększenia ich atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej, a także do podniesienia ogólnej jakości życia mieszkańców gminy Woźniki.

Rys. 8. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji na obszarze gminy Woźniki
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Woźnikach.

2.19. Obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r. poz. 647, z późn. zm.) rada powiatu, biorąc pod uwagę potrzebę ochrony przed hałasem oraz określając wymagania zapewniające utrzymanie poziomu hałasu co najmniej na dotychczasowym poziomie, może uchwałą wyznaczyć obszary ciche w aglomeracji lub poza aglomeracją. Obszarem cichym w aglomeracji jest teren, na którym poziomy hałasu wyrażone wskaźnikiem LDWN nie przekraczają dopuszczalnych wartości, natomiast obszar cichy poza aglomeracją to teren niezagrożony oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego, przemysłowego lub wynikającego z działalności rekreacyjno-wypoczynkowej.

W gminie Woźniki nie wyznaczono obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.20. Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2024 r. poz. 82, z późn. zm.) ochronie podlegają użytki rolne klas I-III. W myśl przepisów ustawy nie stosuje się tego do obszarów położonych w granicach administracyjnych miast. Grunty leśne to tereny porośnięte drzewami i krzewami, przeznaczone głównie do celów leśnych, takich jak hodowla drzew, ochrona przyrody, rekreacja czy pozyskiwanie drewna.

Na terenie gminy Woźniki grunty orne o wysokiej wartości użytkowej, klasyfikowane jako użytki rolne klas I-III, zajmują 1 893,22 ha. Stanowi to około 28% wszystkich użytków rolnych, których jest w gminie łącznie 6 771,11 ha. W układzie przestrzennym gleby najwyższej jakości koncentrują się głównie w rejonie miejscowości: Babienica, Psary, Lubsza, Kamienica, Woźniki oraz Ligota Woźnicka. Wysoka żyzność sprzyja intensywnej produkcji roślinnej, w tym uprawie zbóż, rzepaku oraz roślin okopowych, takich jak ziemniaki. Grunty orne odgrywają kluczową rolę w gospodarce rolnej regionu. Warto podkreślić, że przekształcanie terenów o wysokiej bonitacji na cele nierolnicze podlega ścisłym regulacjom prawnym i wymaga uzyskania zgody odpowiednich organów, co podkreśla konieczność ich ochrony jako strategicznego zasobu.

Lasy w gminie Woźniki pełnią ważne funkcje ekologiczne, ochronne oraz rekreacyjne. Dominują w nich siedliska lasów świeżych oraz mieszanych świeżych, charakteryzujące się wysoką produktywnością i zdolnością do wytwarzania drewna dobrej jakości o szybkim przyroście. Łącznie obejmują 1 893,22 ha, co przekłada się na około 15% terenu gminy. Opisywane grunty leśne znajdują się pod nadzorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach i pozostają w zarządzie czterech nadleśnictw: Koszęcin, Herby, Świerklaniec oraz Złoty Potok. Gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi planami urzędzenia lasu, które uwzględniają zarówno cele produkcyjne, jak i potrzeby ochrony przyrody, zapewniając trwałe i zrównoważone użytkowanie zasobów leśnych.

Na terenie gminy Woźniki lasy ochronne stanowią istotny element środowiska przyrodniczego, pełniąc szereg kluczowych funkcji ekologicznych, hydrologicznych oraz społecznych. Ich znaczenie wykracza poza typową rolę gospodarki leśnej, ponieważ odgrywają zasadniczą rolę w kształtowaniu równowagi ekologicznej, ochronie zasobów naturalnych i wspieraniu różnorodności biologicznej. W gminie występują cztery główne kategorie lasów ochronnych o łącznej powierzchni 3 869,72 ha, będące odpowiedzią na lokalne uwarunkowania przestrzenne, przyrodnicze oraz cywilizacyjne¹¹.

Najliczniejszą kategorię stanowią lasy trwale uszkodzone w wyniku działalności przemysłowej. Są to obszary, na których występują znaczące zmiany w strukturze i kondycji drzewostanów, spowodowane przede wszystkim oddziaływaniem zanieczyszczeń powietrza, kwaśnych deszczy czy emisji przemysłowych. Charakterystyczne dla takich lasów są ubytki w aparacie asymilacyjnym (liściach lub igłach), deformacje koron oraz zahamowanie wzrostu drzew.

---

¹¹ Lasy Państwowe. *Bank Danych o Lasach - Portal mapowy*. <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>.

W gminie Woźniki lasy tego typu występują w strefach peryferyjnych, szczególnie w południowej części gminy.

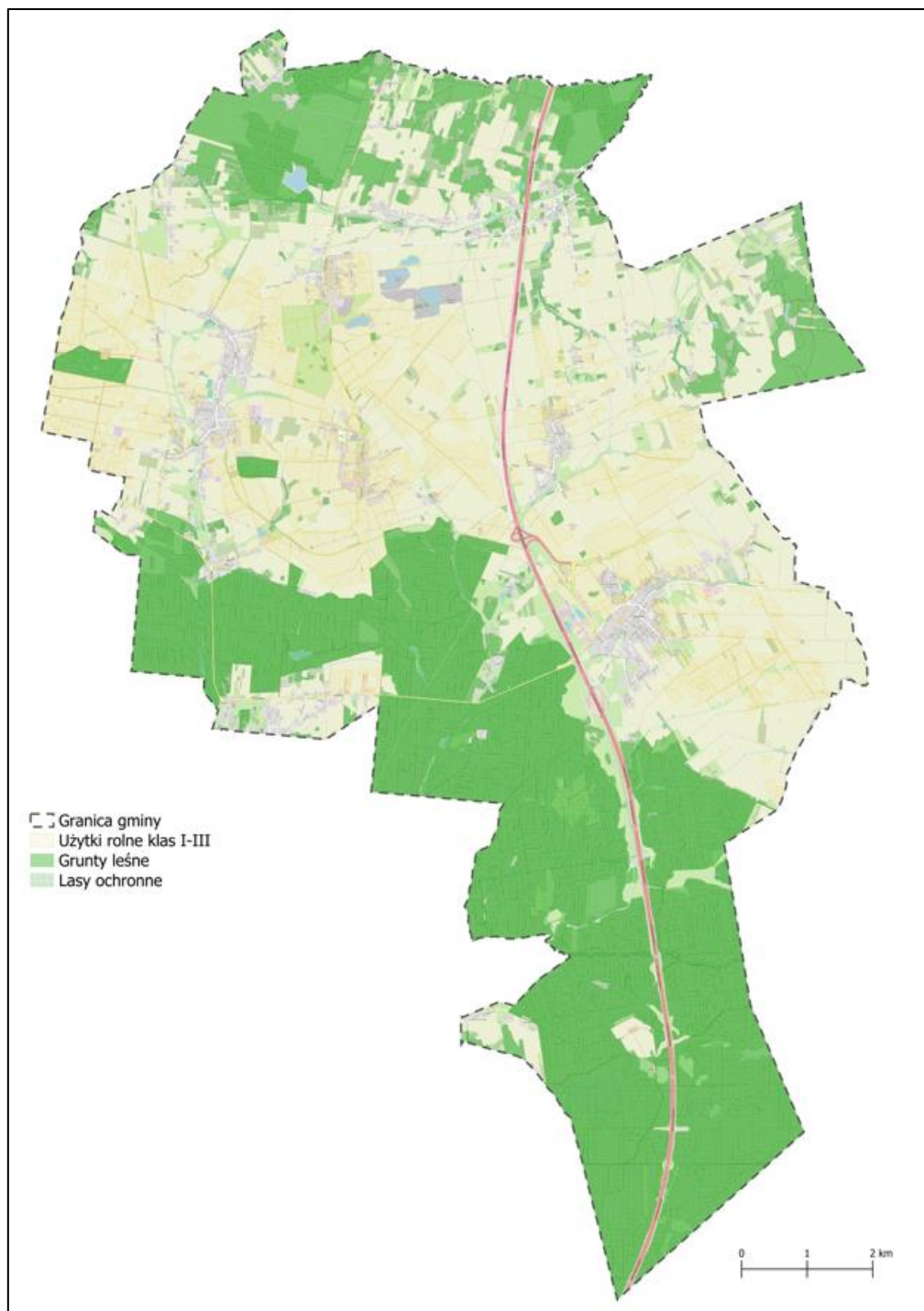
Kategoria stanowiąca lasy wodochronne zlokalizowana jest głównie w obrębie oddziałów leśnych w dolinach cieków wodnych oraz na terenach źródliskowych, spełniając istotne funkcje w retencji wód opadowych i gruntowych, stabilizacji stosunków wodnych oraz ochronie brzegów przed erozją. Obecność takich lasów w pobliżu mokradeł, starorzeczy i obszarów o podwyższonej wilgotności sprzyja ochronie wrażliwych siedlisk wodno-błotnych, które są nie tylko rezerwuarem bioróżnorodności, ale również naturalnym regulatorem mikroklimatu. Lasy te przeciwdziałają również nadmiernemu odpływowi wód gruntowych oraz chronią przed zamulaniem cieków wodnych. W gminie Woźniki lasy tego typu występują w rejonie górnego dorzecza Małej Panwi oraz wzdłuż mniejszych dopływów rzecznych przecinających południową część obszaru.

Z kolei kategoria stanowiąca lasy zlokalizowane w miastach i wokół miast ze względu na swoje położenie w pobliżu zurbanizowanych terenów pełnią podwójną funkcję - przyrodniczą oraz społeczną. Zadaniem ich jest poprawa jakości powietrza, redukcja hałasu, regulacja warunków mikroklimatycznych oraz zapewnienie przestrzeni do rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców. W gminie Woźniki lasy tego typu występują na obrzeżach miasta Woźniki, gdzie pełnią funkcję naturalnej bariery między terenami zabudowanymi a pozostałymi obszarami przyrodniczymi.

Ostatnią, ale równie ważną kategorią są lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody. Obejmują one obszary o szczególnej wartości przyrodniczej, z dobrze zachowanymi siedliskami leśnymi oraz bogatą florą i fauną. W gminie Woźniki lasy tego typu występują na Obszarze Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic, gdzie zachowały się naturalne zbiorowiska borów bagiennych oraz olsów z udziałem rzadkich i chronionych gatunków roślin, takich jak wawrzynek wilczełyko, rosiczka okrągłolistna czy storczyk plamisty. Teren ten pełni funkcję nie tylko rezerwuaru bioróżnorodności, ale także miejsca bytowania licznych gatunków ptaków wodno-błotnych, płazów i owadów związanych z siedliskami podmokłymi. Obecność tego typu lasów znacząco przyczynia się do ochrony przyrody i stabilności lokalnych ekosystemów, pełniąc jednocześnie funkcje retencyjne i klimatyczne.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki kwestie związane z ochroną użytków rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych zostały ujęte jako jeden z kluczowych elementów polityki przestrzennej, mający na celu ograniczenie presji urbanizacyjnej oraz zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem a ochroną zasobów przyrodniczych. Działania te są zgodne z kierunkami określonymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ oraz z zasadami zrównoważonego rozwoju. Ochrona gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych i terenów leśnych ma istotne znaczenie nie tylko dla zachowania naturalnego charakteru krajobrazu, ale także dla utrzymania wysokiej jakości środowiska życia mieszkańców. Wyznaczono w tym celu strefy otwarte (SO), obejmujące obszary o szczególnych walorach przyrodniczych i rolniczych, których podstawową funkcją jest ochrona środowiska, krajobrazu i gleb przed przekształceniami wynikającymi z procesów urbanizacyjnych. Tereny te pełnią

istotne funkcje ekologiczne i społeczne, gdyż wpływają na poprawę jakości powietrza, zwiększenie bioróżnorodności, kształtowanie mikroklimatu oraz zapewnienie przestrzeni sprzyjających rekreacji i wypoczynkowi. Utrzymanie ich w stanie naturalnym stanowi jeden z priorytetów polityki przestrzennej gminy, przyczyniając się do ochrony jej zasobów przyrodniczych, zachowania walorów krajobrazowych oraz budowania trwałych podstaw zrównoważonego rozwoju.

Rys. 9. Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne na terenie gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PODGiK.

2.21. Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

W myśl przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r. poz. 647, z późn. zm.), zakłady o zwiększonym oraz dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych mogą stwarzać istotne zagrożenie dla środowiska ze względu na możliwość wystąpienia awarii technicznych.

Na terenie gminy Woźniki nie odnotowano zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR)^{12 13}. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.22. Obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego

Pas nadbrzeżny obejmuje obszar lądowy przylegający do linii brzegowej morza, składający się z pasa technicznego i pasa ochronnego, zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. 2024 r. poz. 1125, z późn. zm.).

Na terenie gminy Woźniki nie wyznaczono obszarów pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego. W związku z powyższym nie było konieczności uwzględniania tych uwarunkowań przy tworzeniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki.

2.23. Rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu¹⁴

2.23.1. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna stanowi jeden z fundamentalnych elementów determinujących jakość życia społeczeństwa. Odpowiedni poziom dostępności oraz funkcjonalności jej zasobów jest istotnym obszarem działań jednostek samorządu terytorialnego. Władze lokalne, działając w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, podejmują działania inwestycyjne ukierunkowane na jej rozbudowę i modernizację, odpowiadając tym samym na dynamicznie zmieniające się uwarunkowania społeczne i demograficzne.

---

¹² Ministerstwo Klimatu i Środowiska. *Zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.* [https://dane.gov.pl/pl/dataset/2540,zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemy/resource/63170/table?page=6&per_page=50&q=&sort=.](https://dane.gov.pl/pl/dataset/2540,zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemy/resource/63170/table?page=6&per_page=50&q=&sort=)

¹³ Ministerstwo Klimatu i Środowiska. *Zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.* [https://dane.gov.pl/pl/dataset/2540,zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemy/resource/63171/table?page=1&per_page=20&q=&sort=.](https://dane.gov.pl/pl/dataset/2540,zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemy/resource/63171/table?page=1&per_page=20&q=&sort=)

¹⁴ Na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Woźnikach.

Do infrastruktury społecznej zalicza się zespół obiektów oraz instytucji świadczących usługi w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, kultury, aktywności społecznej, pomocy społecznej, a także sportu i rekreacji. Jej rozwój ma bezpośredni wpływ na poziom kapitału ludzkiego oraz spójność społeczną w danym regionie.

Na terenie gminy Woźniki funkcjonuje nowoczesna i zróżnicowana sieć placówek oświatowych i opiekuńczych, która odpowiada na potrzeby mieszkańców w każdym wieku. Informacje dotyczące sieci publicznych szkół podstawowych zawarto w tabeli 7.

Tab. 7. Wykaz publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Woźniki

L.p.	Nazwa szkoły	Adres siedziby szkoły
1.	Szkoła Podstawowa im. Józefa Lompy w Woźnikach	ul. Powstańców 7 42-289 Woźniki
2.	Szkoła Podstawowa w Woźnikach – Ligocie Woźnickiej	ul. Szkolna 5 42-289 Woźniki
3.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Psarach	ul. Główna 89 42-287 Lubsza
4.	Szkoła Podstawowa im. Józefa Lompy w Lubszy	ul. Szkolna 1 42-287 Lubsza
5.	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śląskich w Kamienicy	ul. Częstochowska 42 42-287 Lubsza

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do Uchwały Nr 59/VI/2019 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Woźniki oraz określenia granic ich obwodów.

Na terenie gminy Woźniki znajduje się również Liceum Ogólnokształcące w Psarach. Ponadto, edukację najmłodszych wspierają przedszkola „Wesołe Krasnoludki” w Woźnikach oraz przedszkole w Psarach. Uzupełnieniem oferty jest Gminny Żłobek „Dinusie” w Woźnikach, który zapewnia najmłodszym dzieciom komfortowe i bezpieczne warunki opieki oraz rozwoju w nowoczesnie wyposażonych pomieszczeniach, z uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.

Gminny Zespół Ośrodków Zdrowia z siedzibą przy ul. Dworcowej 21 w Woźnikach odpowiada za realizację świadczeń zdrowotnych na terenie gminy Woźniki. W ramach swojej działalności prowadzi trzy placówki medyczne: Ośrodek Zdrowia w Woźnikach, Ośrodek Zdrowia w Kamienicy oraz Ośrodek Zdrowia w Starczy (poza granicami gminy Woźniki, lecz pozostający w strukturach zespołu). Zespół ten zapewnia mieszkańcom podstawową opiekę zdrowotną, obejmującą przede wszystkim świadczenia lekarzy rodzinnych, pielęgniarek środowiskowych i położnych. Dzięki rozmieszczeniu placówek w różnych lokalizacjach, mieszkańcy mają dogodny dostęp do usług medycznych, co pozytywnie wpływa na bezpieczeństwo zdrowotne lokalnej społeczności. Ośrodki te pełnią istotną rolę w zapewnianiu ciągłości opieki zdrowotnej, profilaktyki oraz leczenia chorób przewlekłych. Dodatkowo na terenie gminy Woźniki funkcjonują obecnie cztery apteki ogólnodostępne, zlokalizowane w Woźnikach, Kamienicy i Psarach.

Na obszarze Gminy Woźniki działa prężnie Centrum Usług Społecznych, z siedzibą przy ul. Górnej 5 w Woźnikach. Dom kultury powstał w latach 1956-1966, a od 1963 roku funkcjonuje nieprzerwanie jako lokalne centrum życia artystycznego i kulturalnego. Ośrodek aktywnie prowadzi działalność edukacyjną (zajęcia, warsztaty, konkursy), artystyczną (przeeglądy, koncerty) oraz popularyzatorską (fotorelacje, podcasty, galeria). Pełni on również funkcję koordynatora działań sportowych i rekreacyjnych, wspierając lokalne inicjatywy, promując zdrowy tryb życia, sport amatorski oraz rekreację na świeżym powietrzu. Istotnym ośrodkiem jest także Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. J. Lompy z filiami w Lubszy i Babienicy. Biblioteka pełni rolę lokalnego centrum edukacji i czytelnictwa.

Na terenie gminy Woźniki działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z siedzibą przy ul. Rynek 6 w Woźnikach, który realizuje szeroki zakres zadań w obszarze wsparcia społecznego. Placówka zajmuje się przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń rodzinnych, zasiłków stałych, celowych oraz specjalnej pomocy finansowej dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Ośrodek udziela również wsparcia w formie niepieniężnej, w tym pomocy żywnościowej, a także prowadzi działania interwencyjne w przypadkach przemocy lub zagrożenia bezpieczeństwa. Istotnym elementem działalności MGOPS jest promowanie samodzielności i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zapewnianie dostępu do pomocy psychologicznej i prawnej, a także organizowanie usług asystenta rodziny oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.

Ponadto na terenie gminy funkcjonują kluczowe instytucje i służby zapewniające bezpieczeństwo oraz wsparcie mieszkańców. Należą do nich posterunek policji, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, kościoły i cmentarze, placówki pocztowe, banki oraz Urząd Miejski z siedzibą przy ul. Rynek 11 w Woźnikach, będący centralnym organem administracji samorządowej. Obecność tych instytucji umożliwia kompleksowe zaspokajanie potrzeb społecznych, zapewnia bezpieczeństwo publiczne oraz sprzyja sprawnemu funkcjonowaniu administracji lokalnej.

Infrastruktura społeczna stanowi jeden z kluczowych elementów polityki przestrzennej gminy, gdyż odpowiada za zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, kultury, sportu oraz szeroko rozumianych usług publicznych. W Planie Ogólnym Gminy Woźniki kwestie te zostały uwzględnione poprzez wyznaczenie stref usługowych (SU) oraz stref zieleni i rekreacji (SN), które umożliwiają rozwój i utrzymanie infrastruktury społecznej w sposób harmonijny, odpowiadający aktualnym i przyszłym potrzebom lokalnej społeczności. Wyznaczenie odpowiednich lokalizacji dla obiektów infrastruktury społecznej sprzyja racjonalnemu i efektywnemu zagospodarowaniu przestrzeni, zapewniając mieszkańcom dogodny dostęp do usług publicznych, a jednocześnie minimalizując potencjalne konflikty funkcjonalne z innymi formami użytkowania terenów. Dzięki takiemu podejściu możliwe jest tworzenie spójnej i zrównoważonej struktury przestrzennej, wspierającej rozwój społeczny, integrację mieszkańców oraz podnoszącej ogólną jakość życia w gminie.

2.23.2. Infrastruktura transportowa

Infrastruktura transportowa odgrywa istotną rolę w zrównoważonym rozwoju gminy Woźniki, wpływając na konkurencyjność lokalnej gospodarki oraz jakość życia mieszkańców. Sprawny transport warunkuje efektywną mobilność ludności i przepływ towarów, a także sprzyja integracji gminy z otoczeniem regionalnym i krajowym. System transportowy na obszarze gminy Woźniki cechuje się dobrym poziomem rozwoju i jest sukcesywnie modernizowany. Prowadzone inwestycje infrastrukturalne mają na celu poprawę dostępności przestrzennej, skrócenie czasu przejazdów oraz zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

Łączna długość dróg na terenie gminy wynosi 626,8 km. W jej strukturze wyróżnia się:

- **drogi krajowe** – 41 km,
- **drogi wojewódzkie** – 31,9 km,
- **drogi powiatowe** – 48 km,
- **drogi gminne** – 69,2 km,
- **drogi wewnętrzne** – 436,7 km.

Sieć drogowa gminy Woźniki charakteryzuje się zróżnicowanym układem obejmującym drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz wewnętrzne, które wspólnie tworzą spójny system komunikacyjny. Kluczowym elementem o znaczeniu ponadlokalnym jest autostrada A1, przebiegająca przez obszar gminy i dostępna poprzez węzeł Woźniki, co zapewnia szybkie połączenia z aglomeracją śląską oraz innymi regionami kraju.

Gmina Woźniki jest obsługiwana przez cztery wojewódzkie trasy komunikacyjne:

- **DW 789** (Brusiek – Kalety – Woźniki – Koziegłowy – Żarki – Lelów),
- **DW 905** (Herby – Psary – Piasek),
- **DW 906** (Lubliniec – Koszęcin – Piasek),
- **DW 908** (Częstochowa – Woźniki – Kalety – Miasteczko Śląskie – Tarnowskie Góry).

Sieć transportową gminy Woźniki stanowią również drogi powiatowe:

- **2310S** relacji Ligota Woźnicka – Czarny Las – skrzyżowanie za zamkiem,
- **2312S** relacji Woźniki – Cynków (ul. Tarnogórska w Woźnikach),
- **2335S** relacji Woźniki (ul. Lompy, Harcerska) – granica lasu – Kolonia Woźnicka – granica powiatu,
- **2336S** relacji Woźniki (ul. Florianek) – Ligota Woźnicka – Lubsza,
- **2341S** relacji Babienica (ul. Stawowa) – skrzyżowanie z drogą 2343S,
- **2342S** relacji Psary (ul. Główna) – Lubsza,
- **2343S** relacji Psary – Kamienica,
- **1023S** relacji Kamienica – Kamieńskie Młyny – Pakuły – granica powiatu,
- **2339S** relacji Pakuły – Ligota Woźnicka,
- **2311S** relacji Czarny Las – Mzyki – granica powiatu,
- **2333S** relacji Babienica – Łazy.

Układ dróg gminnych i wewnętrznych zapewnia dostępność komunikacyjną do wszystkich sołectw oraz umożliwia obsługę transportową terenów wiejskich, obszarów zabudowy mieszkaniowej oraz stref gospodarczych. Regularne modernizacje nawierzchni, rozbudowa infrastruktury towarzyszącej oraz inwestycje w poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego pozwalają utrzymać wysoki standard użytkowania.

Transport zbiorowy w gminie Woźniki opiera się na autobusach. Od 1 lipca 2021 roku uruchomiona została komunikacja gminna, bezpłatna dla podróżnych w dni robocze, co znacząco zwiększyło dostępność transportową dla mieszkańców. Sieć przystanków obejmuje również niewielkie miejscowości, dzięki czemu komunikacja publiczna jest dostępna także dla mieszkańców wsi. Transport publiczny jest sezonowo wzmacniany, zwłaszcza w okresach zwiększonego ruchu turystycznego. Woźniki, dzięki swojemu urokliwemu położeniu i zabytkowej architekturze, przyciągają odwiedzających, co wymaga dodatkowych kursów oraz zwiększonego zaangażowania przewoźników. Pomimo braku czynnych linii kolejowych, kiedyś funkcjonowała tu także linia Strzebiń-Woźniki, obsługująca ruch pasażerski do 1994 roku. Linia została zlikwidowana wraz z torowiskiem. Obecnie pozostały tylko budynki stacji i dworca oraz nasyp kolejowy, który w przeważającej części stanowi własność Polskich Linii Kolejowych.

Na terenie gminy Woźniki nie znajduje się żadne lotnisko, jednak jej lokalizacja gwarantuje dogodny dostęp do najbliższego portu lotniczego, jakim jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice im. Wojciecha Korfańskiego w Pyrzowicach. Port ten, położony w odległości około 40 km od centrum gminy, zapewnia szeroką ofertę połączeń krajowych i międzynarodowych, co znacząco podnosi atrakcyjność komunikacyjną regionu. Jednocześnie, część obszaru znajduje się w granicach stref ochronnych lotniska, które nakładają określone ograniczenia dotyczące przede wszystkim zabudowy wokół radaru wraz z maksymalnymi wysokościami zabudowy n.p.m., rodzajów inwestycji oraz standardów środowiskowych, w tym norm hałasu. Mimo to dostępność do tak ważnego węzła transportowego sprzyja rozwojowi gospodarczemu i zwiększa komfort podróżowania mieszkańców oraz przedsiębiorców działających w gminie Woźniki.

W Planie Ogólnym Gminy Woźniki wyznaczono strefy komunikacyjne (SK) zgodnie z obowiązującymi przepisami, obejmujące tereny istniejących i planowanych ciągów komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym, ponadlokalnym i regionalnym. Uwzględniono w nim również tereny obsługi komunikacji drogowej, takie jak parkingi, zatoki autobusowe, miejsca obsługi podróżnych oraz planowane elementy związane z rozwojem zrównoważonej mobilności. Przyjęte rozwiązania odpowiadają aktualnemu stanowi infrastruktury transportowej oraz planowanym kierunkom jej rozwoju, pozwalając na odpowiednie dostosowanie przestrzeni do potrzeb mieszkańców, turystów i przedsiębiorców. Dalsze uszczegółowienie struktury transportowej będzie realizowane na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące ograniczenia wynikające z infrastruktury transportowej:

- zabudowa musi zachować odpowiednie odległości od krawędzi jezdni zgodnie z przepisami odrębnymi (minimalne odległości są określone w zależności od klasy drogi), a ich przestrzeganie ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę infrastruktury,
- obiekty, reklamy i inne elementy wizualne, które mogłyby ograniczać widoczność, utrudniać ruch lub zagrażać bezpieczeństwu użytkowników dróg, nie mogą być przy nich zlokalizowane,
- drogi krajowe i wojewódzkie muszą zachować obowiązujące ograniczenia w liczbie zjazdów publicznych i prywatnych, a każdy z nich wymaga zgody zarządcy drogi,
- w sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu należy stosować rozwiązania techniczne ograniczające hałas, takie jak ekrany akustyczne, zwłaszcza w strefach mieszkaniowych,
- nowa zabudowa musi być skomunikowana z drogami zgodnie z przepisami dotyczącymi parametrów technicznych dróg, w tym odpowiednich promieni łuków, szerokości jezdni oraz nośności nawierzchni,
- przebudowa lub rozbudowa dróg może wymagać rezerwowania terenu pod przyszłe poszerzenia lub realizację dodatkowych elementów infrastruktury drogowej,
- lądowiska podlegają ograniczeniom określonym przepisami odrębnymi, a także ustaleniom planu miejscowego w zakresie zagospodarowania terenów, które wynikają z powierzchni ograniczających określonych w dokumentacji lądowiska.

2.23.3. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura wodociągowa

Infrastruktura wodociągowa na terenie gminy Woźniki stanowi fundament zapewnienia mieszkańcom stałego dostępu do wysokiej jakości wody pitnej. System wodociągowy obejmuje rozbudowaną sieć rur, stacji uzdatniania wody oraz zbiorników retencyjnych, które wspólnie gwarantują stabilne i bezpieczne zaopatrzenie w wodę. Sieć wodociągowa obejmuje zarówno obszary miejskie, jak i miejscowości wiejskie, co pozwala na równomierne zaspokojenie potrzeb całej społeczności. Gmina podejmuje regularne działania modernizacyjne i rozbudowujące infrastrukturę wodociągową, aby zapewnić jej niezawodność oraz dostosowanie do rosnącego zapotrzebowania wynikającego z rozwoju gospodarczego i demograficznego. Szczególną uwagę przykładają się także do ochrony zasobów wodnych oraz efektywnego gospodarowania nimi, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Za zaopatrzenie w wodę odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tarnowskich Górach.

Infrastruktura kanalizacyjna

Na terenie gminy Woźniki funkcjonuje rozbudowana sieć kanalizacyjna, obsługująca zarówno zabudowę miejską, jak i wiejską. System ten składa się z kanałów grawitacyjnych oraz tłocznych, które zapewniają skuteczny odbiór i odprowadzanie ścieków komunalnych. Lokalne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane są w miejscowościach Woźniki (wydajność 350 m³/dobę z możliwością rozbudowy do 650 m³/dobę) oraz Psary (wydajność 400m³/dobę). Gwarantują one wysoką jakość oczyszczania przed odprowadzeniem ścieków do środowiska. Regularnie przeprowadzane modernizacje oraz rozbudowy sieci kanalizacyjnej znacząco przyczyniają się do poprawy warunków sanitarnych oraz ochrony środowiska naturalnego na terenie gminy.

Infrastruktura elektroenergetyczna

Gmina Woźniki jest obsługiwana przez rozbudowaną sieć elektroenergetyczną, zapewniającą stabilne i niezawodne dostawy energii elektrycznej dla mieszkańców, przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych. System elektroenergetyczny obejmuje linie wysokiego napięcia 110kV o łącznej długości 25,69 km, które są w gestii Tauron Dystrybucja oddział w Częstochowie. Bezpośrednie zaopatrzenie gospodarstw domowych w energię elektryczną odbywa się poprzez sieci średniego i niskiego napięcia 15kV oraz 0,4kV. Na terenie gminy Woźniki zlokalizowane są także stacje transformatorowe, które umożliwiają efektywną dystrybucję energii elektrycznej do odbiorców końcowych. Inwestycje w infrastrukturę elektroenergetyczną uwzględniają również rozwój odnawialnych źródeł energii oraz inteligentne systemy zarządzania siecią, co przyczynia się do zrównoważonego rozwoju terenu oraz wzrostu jego atrakcyjności inwestycyjnej.

Infrastruktura gazowa

Na terenie gminy Woźniki nie ma obecnie rozwiniętej sieci gazowej. Jedynym gazociągiem przebiegającym przez miasto Woźniki o długości 6,78 km jest gazociąg średniego ciśnienia o zróżnicowanej średnicy, doprowadzony od strony gminy Koziegłowy. Część mieszkańców korzysta z gazu na cele socjalno-bytowe, wykorzystując do tego butle gazowe.

Infrastruktura ciepłownicza

Na terenie gminy nie funkcjonuje rozwinięta sieć ciepłownicza. Zakłady, obiekty użyteczności publicznej oraz budynki mieszkalne ogrzewane są głównie z kotłowni indywidualnych opalanych węglem, miałem węglowym lub olejem opałowym. W obszarach wiejskich część starszej zabudowy korzysta nadal z tradycyjnego ogrzewania piecowego.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Na terenie gminy Woźniki funkcjonuje rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna, obejmująca zarówno tradycyjne łącza stacjonarne, jak i nowoczesne sieci światłowodowe. Gmina jest obsługiwana przez kilku operatorów telekomunikacyjnych, którzy zapewniają dostęp do szerokopasmowego Internetu, telefonii stacjonarnej oraz usług telewizji cyfrowej. Rozbudowa i modernizacja sieci światłowodowej umożliwia mieszkańcom oraz przedsiębiorstwom korzystanie z szybkiego i stabilnego łącza internetowego, co sprzyja

rozwojowi lokalnej gospodarki oraz podnosi komfort życia mieszkańców. Ponadto, na obszarze gminy działa kilka stacji bazowych sieci komórkowych, które zapewniają szeroki zasięg i wysoką jakość usług telefonii mobilnej oraz transmisji danych.

Infrastruktura przesyłowa

Na terenie gminy Woźniki przebiega rurociąg dalekosiężny o średnicy nominalnej DN250 Boronów-Trzebinia o długości 16,2 km, służący do przesyłu ropy naftowej. Rurociąg ten stanowi ważny element infrastruktury przesyłowej, zapewniając transport surowca na znaczne odległości z zachowaniem bezpieczeństwa i efektywności. Jego obecność na terenie gminy podkreśla znaczenie regionu w systemie krajowego przesyłu surowców energetycznych oraz wpływa na lokalne planowanie przestrzenne i działania związane z ochroną środowiska. Na trasie rurociągu zlokalizowana jest również stacja zasuw LSZ2 LUBSZA.

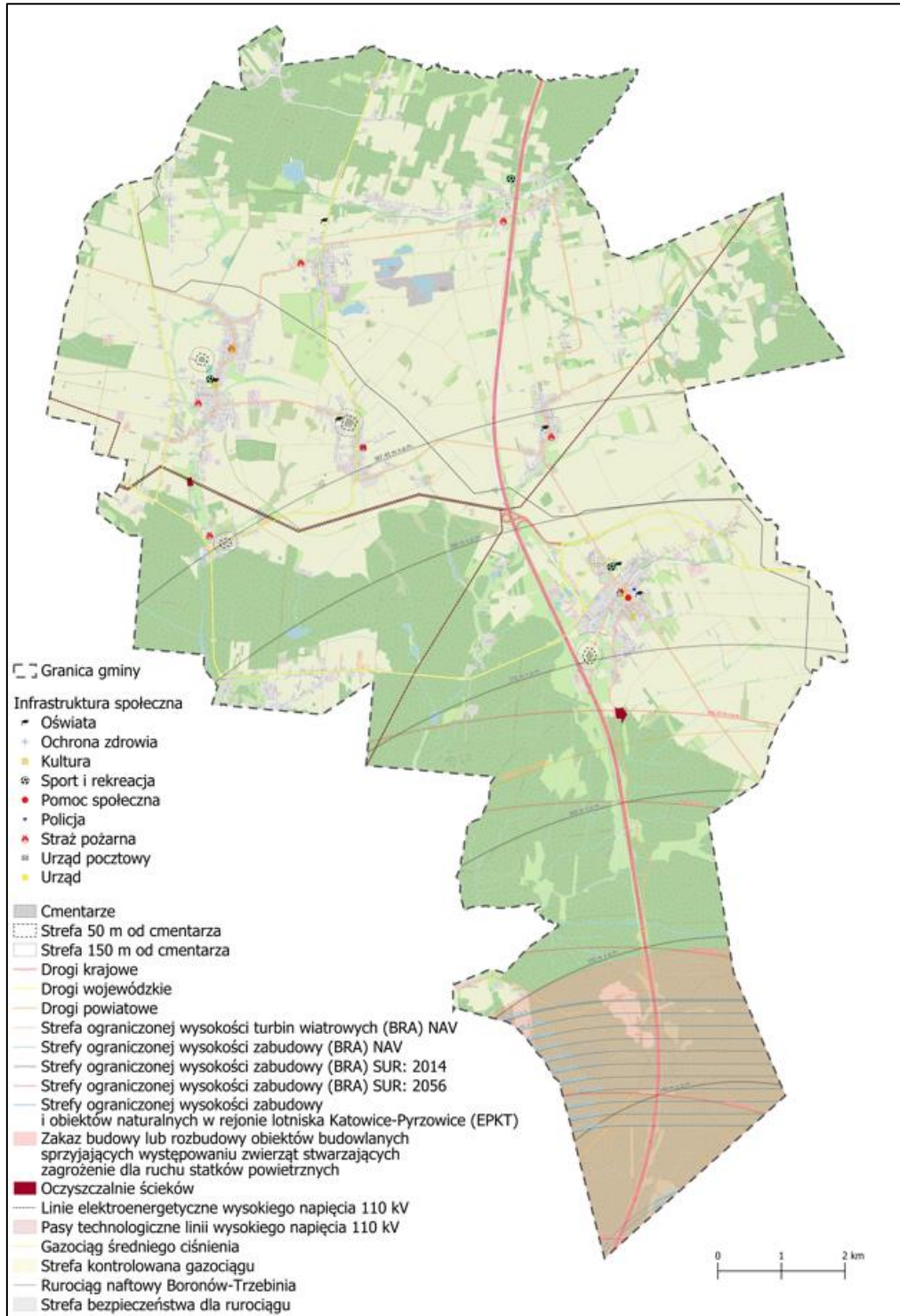
W Planie Ogólnym Gminy Woźniki wyznaczono strefy infrastrukturalne (SI) w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla funkcjonowania obiektów infrastruktury technicznej, w tym stacji elektroenergetycznych, oczyszczalni ścieków oraz innych obiektów powierzchniowych, które pełnią kluczową rolę w zapewnieniu podstawowych usług. Dodatkowo, w każdej z wyznaczonych stref planistycznych możliwe jest realizowanie sieci infrastrukturalnych, takich jak wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektroenergetyczna, telekomunikacyjna czy ciepłownicza. Takie podejście zapewnia elastyczność w procesie rozwoju gminy, umożliwiając równoczesne planowanie obiektów infrastrukturalnych oraz sieci technicznych w sposób zgodny z długofalową wizją rozwoju przestrzennego i potrzebami mieszkańców.

Obowiązujące ograniczenia wynikające z infrastruktury technicznej:

- w przypadku lokalizowania infrastruktury technicznej w pobliżu lądowiska należy brać pod uwagę ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych,
- nakaz przestrzegania wszelkich nakazów i zakazów dotyczących stref ochronnych ujęć wody,
- nakaz podłączenia do sieci wodociągowych wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic istniejących i planowanych cmentarzy,
- nakaz podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej wszystkich terenów położonych w granicach stref ochronnych ujęć wody,
- zapewnienie dla elektroenergetycznych linii napowietrznych wysokiego (110 kV) i średniego napięcia (15 kV) technologicznego pasa ograniczeń o szerokości odpowiednio 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym) oraz 14 m (po 7 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym), w których ogranicza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej i innej przeznaczonej na stały pobyt ludzi, zgodnie z przepisami odrębnymi, a dodatkowo tereny w tych pasach powinny być zagospodarowywane w sposób umożliwiający dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych,

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

- zapewnienie dla gazociągów wysokiego i średniego ciśnienia strefy kontrolowanej o szerokości wynikającej z przepisów odrębnych, w których zakazuje się lokalizowania zabudowy, urządzenia stałych składów i magazynów, sadzenia drzew i krzewów, podejmowania działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji, a dodatkowo tereny w tych strefach powinny zapewniać dostęp do gazociągów dla służb eksploatacyjnych.

Rys. 10. Infrastruktura społeczna, transportowa i techniczna na obszarze gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Woźnikach.

2.24. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe

Audyt krajobrazowy jest dokumentem planistycznym sporządzanym dla każdego województwa, którego celem jest identyfikacja, charakterystyka oraz waloryzacja krajobrazów, w tym krajobrazów kulturowych. Podstawę formalno-prawną Audytu krajobrazowego województwa śląskiego stanowi Uchwała Nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2025 r. poz. 6316). W ramach audytu powinny też zostać wyznaczone tzw. krajobrazy priorytetowe.

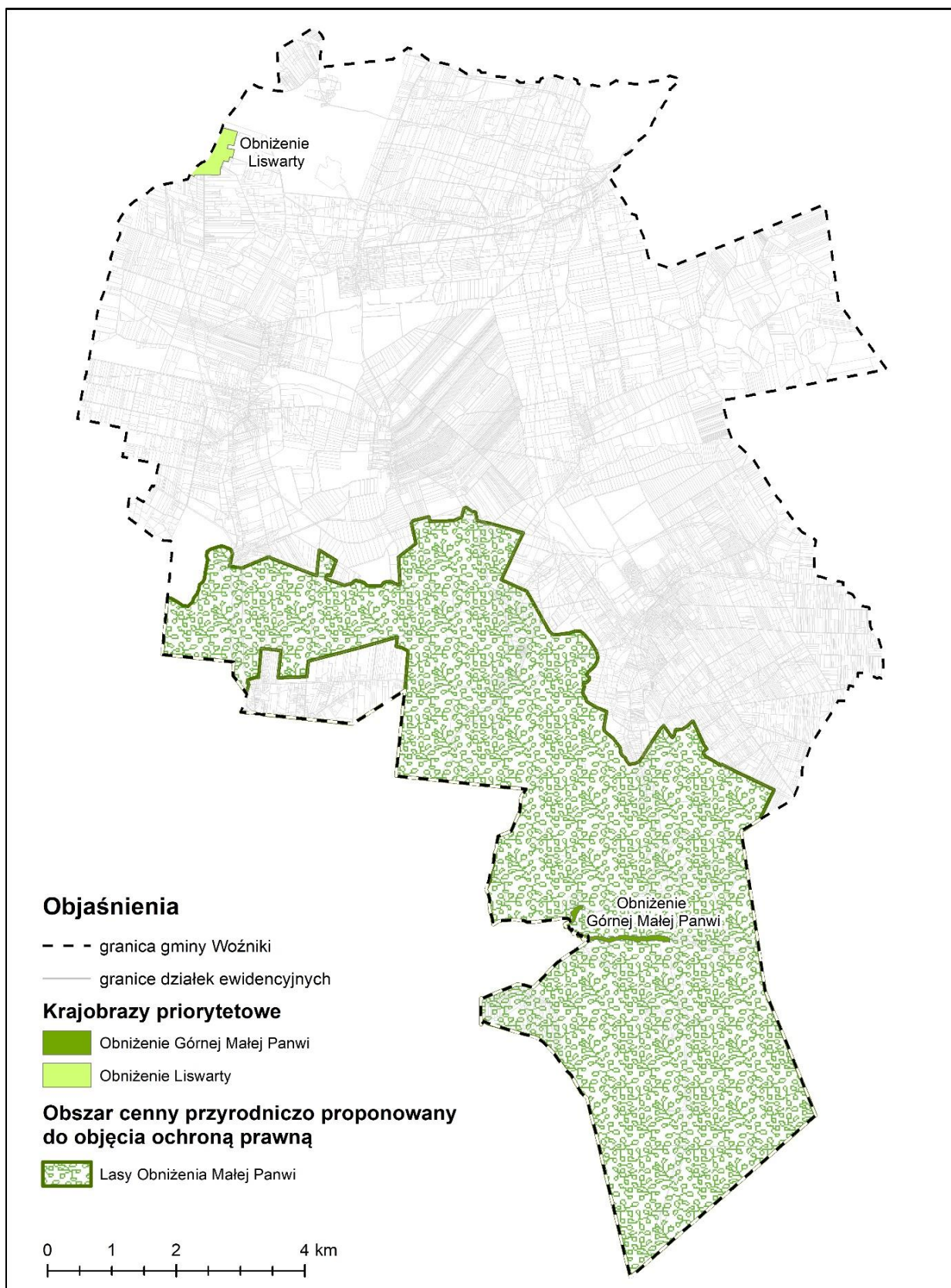
Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538), krajobraz priorytetowy to krajobraz szczególnie cenny dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe. Ponadto niezbędne jest zachowanie lub ustalenie zasad oraz warunków jego kształtowania. Krajobrazy priorytetowe występujące na terenie gminy Woźniki, wskazane w Audycie krajobrazowym województwa śląskiego, przedstawiono w tabeli 8.

Tab. 8. Wykaz krajobrazów priorytetowych na terenie gminy Woźniki

L.p.	Nazwa krajobrazu	ID	Kod krajobrazu	Typ, podtyp krajobrazu	Typ rzeźby terenu	Kryterium uznania	Powierzchnia (ha)	
							całkowita	na terenie gminy
1.	Dolina Małej Panwi	1914	24-341.28-024	bagiennie-łąkowy z dominacją szuwarów i turzycowisk (2b) [przyrodniczy]	G: krajobrazy dolin	unikatowość podtypu, ważność	58.85	12.54
2.	Boronów	672	24-341.22-035	wiejski z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (6g) [przyrodniczo-kulturowy]	G: krajobrazy dolin	unikatowość, ważność	1 268.76	23.24

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika do Uchwały Nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r. w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego.

Na terenie gminy Woźniki przyjmuje się rekomendacje na poziomie wojewódzkim dotyczące ustanowienia Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Obniżenia Małej Panwi, wyróżniających się cennymi walorami przyrodniczymi i fizjonomicznymi oraz pełniących funkcje wodochronne i glebochronne. Obszar ten stanowi ponadregionalny korytarz ekologiczny dla dużych ssaków jako obszar węzłowy oraz dla ptaków, częściowo będąc korytarzem spójności, a także nawiązuje do obszaru chronionego krajobrazu województwa opolskiego Lasy Stobrawsko-Turawskie.

Rys. 11. Założenia Audytu krajobrazowego województwa śląskiego dla gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych
Uchwały Nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r.
w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego.

**REKOMENDACJE I WNIOSKI PRZECIWDZIAŁAJĄCE ZAGROŻENIOM DLA KRAJOBRAZU
PRIORYTETOWEGO 24-341.28-024 DOLINA MAŁEJ PANDWI**

- 1. Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego:**
  - 1.1. Niedopuszczanie do regulacji koryta Małej Panwi.
  - 1.2. Zachowanie osobliwych form rzeźby terenu zboczy doliny, koryta i starorzeczy rzeki Mała Panew, w tym uniemożliwienie zniszczenia naturalnego charakteru tych form geomorfologicznych.
- 2. Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu:**
  - 2.1. Zachowanie struktury krajobrazu typowego dla obszaru łąkowo-leśnej doliny, w szczególności ekosystemów szuwarów, łąk, pastwisk, nadrzecznych łągów, naturalnych koryt cieków, okresowych i stałych zbiorników wodnych.
  - 2.2. Ekstensywne użytkowanie istniejących łąk i pastwisk oraz przywracanie do ekstensywnego użytkowania dawnych trwałych użytków, które uległy zaoraniu lub porzuceniu.
  - 2.3. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.
  - 2.4. Zwiększanie udziału starodrzewi w ekosystemach leśnych w ramach prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej.
  - 2.5. Niezalesianie terenów otwartych.
  - 2.6. Uwzględnienie konieczności zachowania naturalnych walorów przyrodniczych ekosystemów oraz tradycyjnej struktury przestrzennej krajobrazu przy prowadzeniu działalności rekreacyjno-sportowej, w tym związanej ze spływami kajakowymi.
  - 2.7. Uwzględnienie połączeń ekologicznych w krajobrazie, w tym wyłączenie z zabudowy korytarzy ekologicznych.
- 3. Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych:**
  - 3.1. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
  - 3.2. Niedopuszczanie do realizacji nowych obiektów budowlanych poza obiektami małej architektury związanymi z funkcją rekreacyjno-wypoczynkową oddalonymi od koryta rzeki o minimum 20 m, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.
  - 3.3. Ochrona walorów fizjonomicznych naturalnego krajobrazu doliny rzecznej z unikatowymi walorami fizjonomicznymi nieuregulowanej, stosunkowo dużej rzeki nizinnej: punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
  - 3.4. Niedopuszczanie do umieszczania tablic i urządzeń reklamowych.

4. Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych:

- 4.1. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.

REKOMENDACJE I WNIOSKI PRZECIWDZIAŁAJĄCE ZAGROŻENIOM DLA KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO 24-341.22-035 BORONÓW

1. Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego:

- 1.1. Dopuszczenie do eksploatacji złóż na obszarach określonych w koncesjach na wydobywanie kopalin oraz projektach robót geologicznych lub dokumentacjach geologicznych złóż kopalin zatwierdzonych lub przyjętych przez właściwe organy administracji geologicznej przed dniem wejścia w życie Audytu.
- 1.2. Planowanie i realizacja obiektów budowlanych w sposób uwzględniający naturalne ukształtowanie terenu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania naturalnego charakteru zbczy doliny Liswarty i koryta rzeki.
- 1.3. Ograniczenie odpływu wód metodami naturalnymi, a gdzie jest to uzasadnione również technicznymi, celem zwiększenia wodnej retencji krajobrazowej, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

2. Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu:

- 2.1. Przeciwdziałanie naturalnej lub przyspieszonej przez człowieka sukcesji ekologicznej zbiorowisk nieleśnych, w tym przeciwdziałanie zarastaniu łąk w dolinie Liswarty oraz nieleśnych obszarów podmokłych.
- 2.2. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów.
- 2.3. Ekstensywne użytkowanie istniejących łąk i pastwisk, przywracanie do ekstensywnego użytkowania dawnych łąk i pastwisk, które ulegają przekształceniom w kierunku zbiorowisk leśnych.
- 2.4. Zachowanie poza obszarami leśnymi i zwartymi obszarami zabudowanymi struktury typowego dla obszaru mozaikowego krajobrazu otwartego, w szczególności ekosystemów łąk, pastwisk, liniowych, obszarowych i punktowych zadrzewień, naturalnych koryt cieków, okresowych i stałych zbiorników wodnych.
- 2.5. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenia dla ludzi lub mienia.
- 2.6. Zwiększanie udziału starodrzewi w krajobrazie, w tym w ramach prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej.

- 2.7. Ograniczanie barier migracyjnych dla flory i fauny metodami przyrodniczymi i technicznymi, właściwymi do istniejących uwarunkowań.
- 2.8. Zachowanie połączeń ekologicznych w krajobrazie, w tym wyłączenie z zabudowy korytarzy ekologicznych.
- 3. Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych:**
  - 3.1. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
  - 3.2. Nierealizowanie nowej zabudowy w dolinie Liswarty poza terenami zabudowanymi lub wyznaczonymi do zabudowy w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub strefach uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w planach ogólnych.
  - 3.3. Uwzględnienie w nowo sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy wymogu stosowania w obrębie miejscowości lub ich fragmentów, których charakter determinuje zachowana tradycyjna zabudowa wiejska, standardów architektoniczno-urbanistycznych oraz form zagospodarowania terenu nawiązujących do rozwiązań tradycyjnych, w tym w zakresie gabarytów, form i proporcji budynków, użytych materiałów, ogrodzeń i zieleni przydomowej.
  - 3.4. Realizacja zieleni wysokiej i niskiej w sposób preferujący gatunki rodzime.
  - 3.5. Ochrona obiektów religijnych i zabudowy wiejskiej centralnej części wsi:
    - 3.5.1. w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w strategii rozwoju lokalnego lub strategiach ponadlokalnych,
    - 3.5.2. w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego,
    - 3.5.3. w ramach ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i układów,
    - 3.5.4. poprzez niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
  - 3.6. W ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW nielocalizowanie farm wiatrowych i fotowoltaicznych.
  - 3.7. Wprowadzanie do gminnej ewidencji zabytków obiektów i zespołów przestrzennych mających istotne i wartość zachowania cechy zabytkowe, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów architektury regionalnej.
  - 3.8. Zachowanie cech charakterystycznych tradycyjnych krajobrazów otwartych w zakresie, rozłógów pól, łąk i pastwisk, zadrzewień i innych elementów wyposażenia

wnętrz krajobrazowych, określających tradycyjny charakter krajobrazu; zachowanie tradycyjnych typów rozłogu pól, łąk i pastwisk przy podziałach i scalaniu nieruchomości.

- 3.9. Nielokalizowanie antropogenicznych dominant krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkokubaturowych, wysokościowych lub wielkoobszarowych.
- 3.10. Zachowanie punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
- 3.11. Nieumieszczanie urządzeń reklamowych LED; nieumieszczanie tablic i urządzeń reklamowych na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości tablic i urządzeń reklamowych oraz szyldów na terenach zabudowanych do 2 m².
- 3.12. Przygotowanie, stosowanie i egzekwowanie lokalnego wzornika szyldów z preferowaniem materiałów naturalnych, w tym drewna; ujednoczenie kolorystyki oraz wielkości.

4. Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych:

- 4.1. Nierealizowanie przedsięwzięć stwarzających uciążliwości zapachowe, w tym w szczególności ferm wielkotowarowej produkcji zwierzęcej oraz biogazowni.
- 4.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz konieczności ochrony rzeki Liswarty.
- 4.3. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.
- 4.4. Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń atmosfery poprzez promowanie bezemisyjnych lub co najmniej niskoemisyjnych źródeł ciepła.

5. Rekomendacje i wnioski dotyczące obiektów i obszarów proponowanych do objęcia ochroną prawną:

- 5.1. Ustanowienie użytku ekologicznego „łąki z mieczykiem koło Zump”.

2.25. Opracowanie ekofizjograficzne

Na potrzeby Planu Ogólnego Gminy Woźniki sporządzono opracowanie ekofizjograficzne, o którym mowa w art. 72 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2025 r. poz. 647, z późn. zm.) w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1-3 wcześniej wspomnianej ustawy.

Na etapie planowania zagospodarowania przedmiotowego obszaru, a także w trakcie podejmowania jakichkolwiek działań na tym terenie, należy uwzględnić elementy wynikające z uwarunkowań ekofizjograficznych:

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

1. *Lokalizacja nowej zabudowy w pierwszej kolejności powinna następować na niezabudowanych nieruchomościach w ramach już zainwestowanych terenów gminy, jako ich uzupełnienie. W dalszej kolejności urbanizacja obejmować powinna tereny stanowiące zaplecze funkcjonujących jednostek osadniczych oraz obszary wyposażone w infrastrukturę drogową i techniczną lub planowane do objęcia siecią w najbliższym czasie.*
2. *W kolejnych etapach rozwoju gminy wskazane jest wykorzystywanie na cele budowlane terenów o dobrych, prostych warunkach gruntowych (ustabilizowanych w przypadku gruntów pokopalnianych oraz położonych poza potencjalnymi obszarami zagrożonymi występowaniem ruchów masowych i osuwisk).*
3. *Z rozwoju zainwestowania wykluczyć należy zidentyfikowane obszary ograniczeń w zagospodarowaniu.*
4. *W planowaniu rozwoju przestrzennego gminy konieczne jest uwzględnienie zagrożeń środowiskowych oraz konfliktów pomiędzy poszczególnymi funkcjami, w tym:*
  - a. *lokalizacja nowych terenów zabudowy mieszkaniowej powinna następować poza strefami oddziaływań akustycznych oraz poza strefami uciążliwości obiektów o charakterze przemysłowym lub usługowym,*
  - b. *należy wprowadzić w dokumentach planistycznych odpowiednie strefy wykluczone z możliwości zabudowy (o ile to możliwe) wzdłuż sieci infrastruktury technicznej o charakterze przesyłowym (przede wszystkim linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, rurociągu naftowego Boronów-Trzebinia oraz innych).*
5. *Fragment południowej części gminy objęty jest prawną ochroną jako obszar Natura 2000 Bagno Bruch koło Pyrzowic PLH240035. Z tego względu ustalenia planu ogólnego muszą uwzględniać treści planu zadań ochronnych, który został ustanowiony na mocy zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach. Działania ochronne wskazane w tym dokumencie wykraczają poza materię planowania przestrzennego, dlatego kluczowe w planie ogólnym będzie ustalenie dla „obszaru naturalnego” takich stref funkcjonalnych, w ramach których zapewnione będzie utrzymanie siedlisk w dotychczasowym użytkowaniu.*
6. *Fragmenty gminy objęte są prawną ochroną jako Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą (wraz z otuliną) oraz Rezerwat przyrody Góra Grojec. Z tego względu ustalenia planu ogólnego muszą uwzględniać treści aktów prawnych regulujących funkcjonowanie wskazanych obszarów chronionych oraz określających zakazy dotyczące zagospodarowania i prowadzenia działalności gospodarczej w ich granicach. Teren Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą wraz z otuliną należy zabezpieczyć przed zmianą przeznaczenia i sposobu użytkowania, a także wykluczyć możliwość lokalizacji funkcji i przedsięwzięć, które mogłyby negatywnie oddziaływać na stan siedlisk.*
7. *Rozbudowie zabudowy mieszkaniowej powinna towarzyszyć aktywna polityka kształtowania terenów zielonych. W miarę ekspansji należy utrzymywać tereny*

przyrodniczo aktywne w postaci lokalnych ciągów i powiązań ekologicznych, zapewniając łączność i spójność systemu przyrodniczego. Zaleca się również tworzenie terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych, takich jak siłownie plenerowe, boiska rekreacyjne, altany oraz wprowadzanie zazieleniania ulic.

8. *Docelowy system osnowy ekologicznej powinien być oparty na: korytarzu ekologicznym Borów Stobrawskich, obszarach zajmowanych przez korytarze spójności, w tym obszary chronione, oraz terenach biologicznie aktywnych.*
  - a. *W toku postępującej urbanizacji powiązania ekologiczne regionalnych struktur przyrodniczych z terenami wewnątrz gminy wymagają dalszego rozwoju, szczególnie na terenach o ograniczonej bioróżnorodności, obejmujących centralną część obszaru opracowania.*
  - b. *Rekultywacja i rewaloryzacja terenów przemysłowych (zwałowisk, otoczenia zbiorników pokopalnianych), a także ochrona enklaw zadrzewień i zarośli powinny być kontynuowane, gdyż działania te przywracają utracone niegdyś na potrzeby gospodarcze powierzchnie biologicznie aktywne.*
  - c. *Zaleca się ograniczenie lub wykluczenie możliwości lokalizacji zabudowy w obszarach tworzących osnowę ekologiczną gminy.*
  - d. *Wskazane jest dalsze utrzymywanie powiązań ekologicznych regionalnych struktur przyrodniczych z terenami wewnątrz gminy na dobrym poziomie oraz ich rozwój, szczególnie na terenach o ograniczonej bioróżnorodności obejmujących centralną część obszaru opracowania.*
  - e. *Zapewnienie ochrony bazowym elementom osnowy ekologicznej powinno być realizowane poprzez jednoczesne: ustalenie w aktach planowania przestrzennego przeznaczenia terenu wykluczającego zabudowę i gwarantującego trwałość struktur przyrodniczych oraz ustanowienie nowych form ochrony przyrody.*
9. *Kształtowaniu zagospodarowania powinna towarzyszyć dbałość o wartość krajobrazów i ich estetykę. O ile nie sposób wyeliminować niektórych elementów zdiagnozowanych w Audycie krajobrazowym województwa śląskiego jako zagrażających i oddziałujących negatywnie na możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych, o tyle unikanie wprowadzania kolejnych dysharmonijnych elementów leży w zakresie planowania przestrzennego – przynajmniej w części.*

Zalecenia wynikające z opracowania ekofizjograficznego zostały uwzględnione przy sporządzaniu Planu Ogólnego Gminy Woźniki, co pozwoliło na skuteczne dostosowanie ustaleń planistycznych do uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

2.26. Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Woźniki

W celu obliczenia zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Woźniki, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 r. poz. 2758, z późn. zm.), wykorzystano prognozę demograficzną udostępnioną przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Dane te zostały pobrane 5.11.2025 roku.

Tab. 9. Prognoza liczby ludności dla gminy Woźniki na lata 2024 - 2044

2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	3033
9 253	9 176	9 096	9 022	8 956	8 867	8 772	8 686	8 588	8 474

2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
8 373	8 264	8 155	8 032	7 924	7 815	7 708	7 593	7 476	7 362	7 259

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Następnie pobrano najaktualniejsze dane dotyczące powierzchni użytkowej mieszkań oraz dane sprzed 10 lat (w przypadku niniejszego opracowania są to dane z 2024 oraz 2014 roku).

- Powierzchnia użytkowa mieszkań w roku 2024 (PUM₀) – 310 354 m²
- Powierzchnia użytkowa mieszkań w roku 2014 – 300 206 m²

Zgodnie z art. 3 ust. 3 wcześniej wspomnianego rozporządzenia uzyskane wartości winno się przedstawić w przeliczeniu na jednego mieszkańca, w tym celu powierzchnię użytkową mieszkań należy podzielić przez liczbę ludności w gminie w danym roku.

- Liczba ludności w roku 2024 – 9 271 os.
- Liczba ludności w roku 2014 – 9 641 os.

Powierzchnia użytkowa mieszkań w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2024 roku:

$$P_0 = 310\,354 \text{ m}^2 / 9\,271 \text{ os.}$$

$$P_0 = \mathbf{33,5 \text{ m}^2/\text{os.}}$$

Powierzchnia użytkowa mieszkań w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2014 roku:

$$P_{-10} = 300\,206 \text{ m}^2 / 9\,641 \text{ os.}$$

$$P_{-10} = \mathbf{31,1 \text{ m}^2/\text{os.}}$$

Zgodnie z art. 3 ust. 2 wcześniej wspomnianego rozporządzenia prognozowaną liczbę ludności należy powiększyć o 5%.

$$M_{20} = M_{2044} + (M_{2044} \times 5\%)$$

$$M_{20} = 7\,259 + (7\,259 \times 5\%)$$

$$M_{20} = \mathbf{7\,662 \text{ os.}}$$

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

Zgodnie z art. 3 ust. 3 wcześniej wspomnianego rozporządzenia, aby obliczyć prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca (wartość ta jest niezbędna w celu określenia zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową), należy od trzykrotności powierzchni użytkowej mieszkań w gminie na jednego mieszkańca, wynikającej z najnowszych danych, odjąć dwukrotność powierzchni użytkowej mieszkań w gminie przypadającej na jednego mieszkańca, według stanu na 10 lat przed najnowszymi udostępnionymi danymi.

$$P_{20} = 3 \times P_0 - 2 \times P_{-10}$$

gdzie:

P_0 – oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z najnowszymi danymi,

P_{-10} – oznacza powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodną z danymi udostępnionymi przez statystykę publiczną, według stanu na 10 lat przed rokiem z którego pochodzą najnowsze dane.

$$P_{20} = 3 \times 33,5 \text{ m}^2/\text{os.} - 2 \times 31,1 \text{ m}^2/\text{os.}$$

$$P_{20} = \mathbf{38,3 \text{ m}^2}$$

Zgodnie z art. 3 ust. 8 wcześniej wspomnianego rozporządzenia, w przypadku gdy prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca (P_{20}), wyznaczona zgodnie z ust. 3 lub 7 jest mniejsza niż 40 m^2 na jednego mieszkańca, przyjmuje się wartość tego parametru wynoszącą 40 m^2 na jednego mieszkańca.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 wcześniej wspomnianego rozporządzenia po podstawieniu do wzoru wszystkich otrzymanych danych otrzymamy wartość zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową.

$$ZAP = M_{20} - PUM_0 / P_{20}$$

gdzie:

ZAP – oznacza zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową,

M_{20} – oznacza prognozowaną liczbę mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępnione przez statystykę publiczną, powiększoną o 5%,

PUM_0 – oznacza łączną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie zgodną z najnowszymi danymi,

P_{20} – oznacza prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca.

$$ZAP = 7\ 662 - 310\ 354 / 40$$

$$ZAP = \mathbf{- 96 \text{ os.}}$$

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

Uzyskane poprzez obliczenia zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Woźniki w perspektywie 20-letniej wynosi - 96 osób. Zgodnie z art. 3 ust. 9 pkt 1 wcześniej wspomnianego rozporządzenia, w przypadku gdy prognozowane zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wynosi mniej niż 1 000, a dotyczy to gminy, w której liczba mieszkańców według najnowszych dostępnych danych wynosi nie mniej niż 5 000, dopuszcza się przyjęcie wartości zapotrzebowania na poziomie 1 000.

W związku z powyższym zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Woźniki w perspektywie 20-letniej przyjęto na poziomie 1 000 osób.

3. USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

3.1. Wyjaśnienie przyczyn wyznaczenia stref planistycznych w granicach określonych w planie ogólnym, w tym przedstawienie obliczeń potwierdzających spełnienie warunku, o którym mowa w art. 13d ust. 1 albo 3

Wyznaczając strefy planistyczne w granicach określonych w planie ogólnym uwzględniono przede wszystkim ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (wymienionych poniżej w Rozdziale 3.1.1.). Ponadto uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, o których mowa w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538) (szczegółowo omówione w Rozdziale 2.). Dodatkowo, wyznaczając strefy planistyczne uwzględniono część wniosków złożonych do projektu planu ogólnego przez osoby fizyczne i prawne oraz organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu planu ogólnego.

3.1.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Według stanu na początek listopada 2025 roku w gminie Woźniki obowiązuje 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ich szczegółowy wykaz zaprezentowano w tabeli 10. Obszar objęty planami stanowi 41% powierzchni całej gminy. Obecna sytuacja planistyczna wymaga szczególnej uwagi ze strony władz lokalnych, aby zapewnić zrównoważony rozwój przestrzenny. Brak kompleksowych narzędzi planistycznych może skutkować występowaniem konfliktów funkcjonalno-przestrzennych, utrudnieniami w zarządzaniu infrastrukturą techniczną, a także postępującą degradacją krajobrazu kulturowego i przyrodniczego. Tereny pozbawione aktualnych dokumentów planistycznych są szczególnie narażone na niekontrolowany rozwój zabudowy oraz kształtowanie się nieładu przestrzennego.

Tab. 10. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na terenie gminy Woźniki

L.p.	Nazwa planu	Nr uchwały i data	Powierzchnia [ha]	Dziennik Urzędowy
1.	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Woźniki	Uchwała Nr 127/X/1999 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 16 listopada 1999 r.	7.91	Dz. Urz. Woj. Śl. 2000 poz. 52.
2.	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Woźniki	Uchwała Nr 305/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 r.	42.36	Dz. Urz. Woj. Śl. 2002 poz. 609.
3.	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Woźniki	Uchwała Nr 310/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 r.	4.79	Dz. Urz. Woj. Śl. 2002 poz. 614.

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

4.	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Woźniki	Uchwała Nr 311/XXIX/2001 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 28 grudnia 2001 r.	4.67	Dz. Urz. Woj. Śl. 2002 poz. 616.
5.	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych miejscowości Gminy Woźniki	Uchwała Nr 234/XXI/2004 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 grudnia 2004 r.	1215.51	Dz. Urz. Woj. Śl. 2005 poz. 428.
6.	Zmiana fragmentu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych miejscowości Gminy Woźniki w miejscowości Huta Karola	Uchwała Nr 72/VI/2007 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 marca 2007 r.	0.10	Dz. Urz. Woj. Śl. 2007 poz. 2175.
7.	Zmiana fragmentu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Woźniki w miejscowości Woźniki - obwodnica	Uchwała Nr 73/VI/2007 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 marca 2007 r.	5.65	Dz. Urz. Woj. Śl. 2007 poz. 2176.
8.	Zmiana fragmentu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Woźniki w miejscowości Kamieńskie Młyny	Uchwała Nr 102/VIII/2007 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 18 czerwca 2007 r.	0.62	Dz. Urz. Woj. Śl. 2007 poz. 2789.
9.	Zmiana fragmentów Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych miejscowości Gminy Woźniki	Uchwała Nr 212/XIX/2008 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 26 czerwca 2008 r.	4.22	Dz. Urz. Woj. Śl. 2008 poz. 3405.
10.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obejmujący wyodrębnione tereny przeznaczone pod eksploatację surowców mineralnych położone w miejscowości Kamienica w Gminie Woźniki	Uchwała Nr 213/XIX/2008 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 26 czerwca 2008 r.	26.35	Dz. Urz. Woj. Śl. 2008 poz. 3295.
11.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obejmujący nowe tereny na obszarze Miasta i Gminy Woźniki	Uchwała Nr 404/XXXVIII/2010 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 29 marca 2010 r.	18.14	Dz. Urz. Woj. Śl. 2010 poz. 1635.
12.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Woźniki – Miasto Woźniki	Uchwała Nr 359/XXXV/2022 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 6 lipca 2022 r.	2555.59	Dz. Urz. Woj. Śl. 2022 poz. 4873.

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

13.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Woźniki – Lubsza i Piasek <i>(nieważność w części)</i>	Uchwała Nr 437/XLIII/2023 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 24 kwietnia 2023 r.	303.77	Dz. Urz. Woj. Śl. 2023 poz. 3561.
14.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Woźniki – Psary i Babienica	Uchwała Nr 29/IV/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 26 sierpnia 2024 r.	1082.60	Dz. Urz. Woj. Śl. 2024 poz. 5821.
15.	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Woźniki – ul. Górale	Uchwała Nr 100/XIV/2025 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 16 czerwca 2025 r.	3.86	Dz. Urz. Woj. Śl. 2025 poz. 4064.

Źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://bip.wozniki.pl/> oraz <https://sip.gison.pl/wozniki>.

3.1.2. Chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie

Chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w strefach, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538), oblicza się w sposób określony w art. 3 ust. 11 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 r. poz. 2758, z późn. zm.), uwzględniając:

- 1) powierzchnię terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie;
- 2) chłonność terenów zabudowanych w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie, w zakresie rodzaju zabudowy i nadziemnej intensywności zabudowy, z możliwością uwzględnienia prognozowanych proporcji między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami.

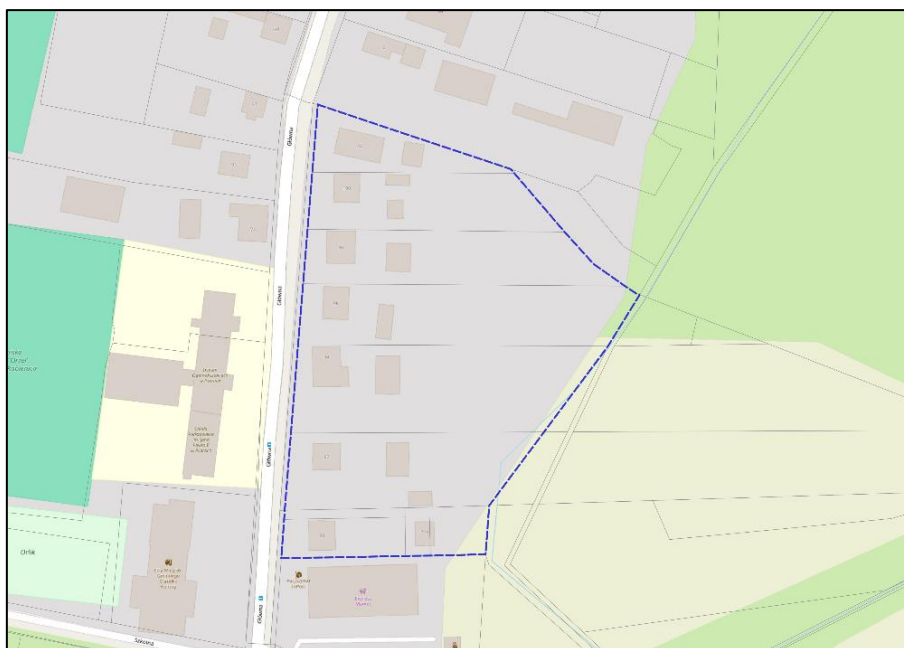
Przy obliczaniu chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w strefach dedykowanych zabudowie mieszkaniowej (o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 r. poz. 2758, z późn. zm.)) w pierwszej kolejności uwzględnia się tereny przeznaczone w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową (jednorodziną i wielorodziną), letniskową oraz zagrodową, a następnie obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy. Chłonność ta jest wyrażana jako liczba osób, które mogą zamieszkać na danym obszarze.

Do obliczeń terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie, wykorzystano dane aktualne na dzień 5.11.2025 r. udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny.

Chłonność terenów niezabudowanych, przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

W celu obliczenia chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie na obszarach dedykowanych (w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, wydzielono obszary, które nie zostały w pełni zabudowane. Łączna powierzchnia niezagospodarowanych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną wynosi około 3 279 166,7 m².

Do obliczenia chłonności w zakresie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (w tym dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej połączonej z zabudową usługową) wybrano wzorcowy teren (Rys. 12) zabudowany w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefach z zabudową mieszkaniową jednorodziną w zakresie rodzaju zabudowy i nadziemnej intensywności zabudowy. Teren ten położony jest przy ul. Głównej, dla którego obowiązuje plan miejscowy przyjęty Uchwałą Nr 29/IV/2024 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Woźniki - Psary i Babienica.

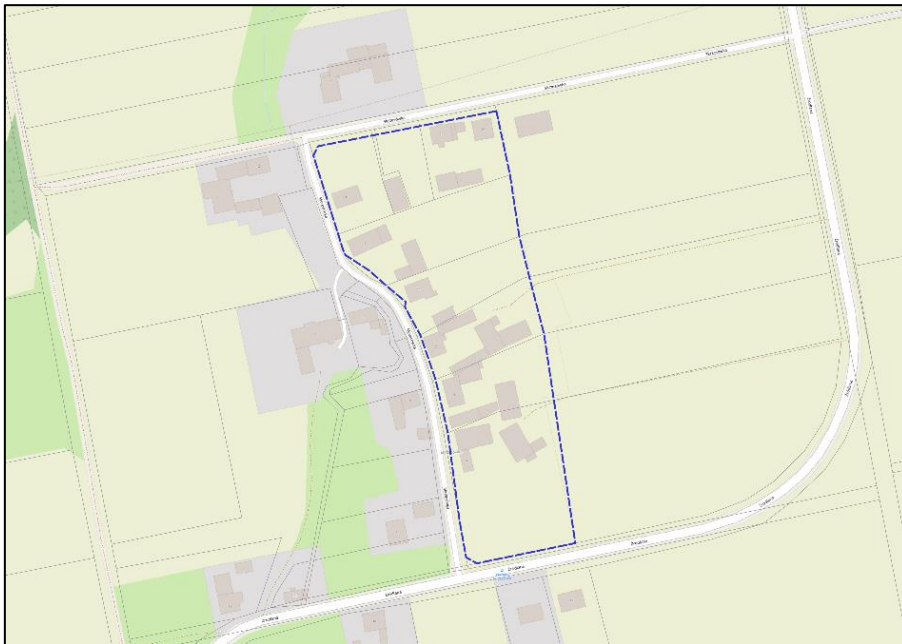
Rys. 12. Obszar objęty analizą na potrzeby obliczenia chłonności dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w gminie Woźniki

Źródło: opracowanie własne.

W obliczeniach uwzględniono powierzchnię wszystkich budynków mieszkalnych znajdujących się w granicach wybranego obszaru, liczbę ich kondygnacji oraz powierzchnię działek na których są posadowione. Średnia intensywność istniejącej zabudowy mieszkaniowej w analizowanym fragmencie gminy wynosi 0,12, średni procent powierzchni zabudowanej budynkami mieszkalnymi to 5,7%, a średnia liczba kondygnacji budynków – 2.

Analogiczne obszary wyselekcjonowano również dla zabudowy zagrodowej oraz letniskowej, ze względu na fakt, iż na obszarach tych również znajdować mogą się budynki jednorodzinne, jednak charakter zabudowy może być inny.

W przypadku zabudowy zagrodowej wybrano obszar (Rys. 13) położony przy ul. Skrzesówka, dla którego obowiązuje plan miejscowy przyjęty Uchwałą Nr 359/XXXV/2022 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Woźniki – Miasto Woźniki. Średnia intensywność istniejącej zabudowy mieszkaniowej dla tego obszaru wynosi 0.09, średnia powierzchnia zabudowana budynkami mieszkalnymi to 5,5%, natomiast średnia liczba kondygnacji budynków – 1.

Rys. 13. Obszar objęty analizą na potrzeby obliczenia chłonności dla zabudowy zagrodowej w gminie Woźniki

Źródło: opracowanie własne.

Dla zabudowy letniskowej/rekreacji indywidualnej wybrano obszar (Rys. 14) położony w obrębie Niwy, dla którego obowiązuje plan miejscowy przyjęty Uchwałą Nr 234/XXI/2004 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie uchwalenia Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych miejscowości gminy Woźniki. Średnia intensywność istniejącej zabudowy mieszkaniowej dla tego obszaru wynosi 0.04, średnia powierzchnia zabudowa budynkami mieszkalnymi to 3,7%, natomiast średnia liczba kondygnacji budynków – 1.

Rys. 14. Obszar objęty analizą na potrzeby obliczenia chłonności dla zabudowy letniskowej/rekreacji indywidualnej w gminie Woźniki

Źródło: opracowanie własne.

Po oszacowaniu wyżej wymienionych wskaźników dokonano obliczeń chłonności terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, w tym luk w istniejącej zabudowie w granicach obowiązujących miejscowych planów, co wyrażone zostało w tabeli 11.

Z uwagi na zapisy planów miejscowych pogrupowano tereny na 14 rodzajów, gdzie dopuszczono lokalizację zabudowań mieszkaniowych. Oszacowano również prognozowaną proporcję między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami budynków (zabudowa techniczna, gospodarcza, usługowa, rolnicza) – w tabeli jako *Wskaźnik wykorzystania terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną netto*, który został uwzględniony przy obliczaniu *Szacunkowej powierzchni terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną netto*.

$$P_{MN} = P_N - M_N \times W_{MN}$$

gdzie:

P_{MN} – oznacza szacunkową powierzchnię terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną netto w m^2 ,

$P_N - M_N$ – oznacza powierzchnię terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, w tym luk w istniejącej zabudowie brutto w m^2 ,

W_{MN} – oznacza wskaźnik wykorzystania terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną netto.

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

Następnie, aby obliczyć *Szacunkową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej* pomnożono *Szacunkową powierzchnię terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną netto* przez *Szacunkowy wskaźnik intensywności dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej*, a następnie wynik (tj. powierzchnię całkowitą zabudowy) pomniejszono o powierzchnię niezaliczoną do powierzchni użytkowej (między innymi ściany budynków, szachty instalacyjne, kominy), stanowiącą około 30%. Oznacza to, że powierzchnię całkowitą należało pomnożyć przez 70%.

$$P_{UMN} = P_{MN} \times W_{IZ} \times 70\%$$

gdzie:

P_{UMN} – oznacza szacunkową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w m^2 ,

P_{MN} – oznacza szacunkową powierzchnię terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną netto w m^2 ,

W_{IZ} – oznacza szacunkowy wskaźnik intensywności dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W celu uzyskania *Szacunkowej chłonności terenów wyrażonej w liczbie mieszkańców* podzielono *Szacunkową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej* przez *Prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań na jednego mieszkańca*.

$$Ch_{MN} = P_{UMN} / 40 \text{ m}^2/\text{os.}$$

gdzie:

Ch_{MN} – oznacza szacunkową chłonność terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wyrażoną w liczbie mieszkańców.

Tab. 11. Chłonność terenów niezabudowanych, przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną

Funkcja terenu	Powierzchnia terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, w tym luk w istniejącej zabudowie brutto [m ²]	Wskaźnik wykorzystania terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną netto	Szacunkowa powierzchnia terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną netto [m ²]	Szacunkowy wskaźnik intensywności dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Udział powierzchni użytkowej budynków w powierzchni całkowitej zabudowy	Szacunkowa powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [m ²]
	P_N	W_{MN}	P_{MN}	W_{IZ}		P_{UMN}
MN	1632229,7	0,7	1142560,8	0,12	70%	95975,1
MNU	959306,5	0,6	575583,9	0,12	70%	48349
MU	74496,8	0,6	44698,1	0,12	70%	3754,6
MN/ML	3368,9	0,5	1684,4	0,12	70%	141,5
MNR	169226,5	0,6	101535,9	0,12	70%	8529
RM	268165,3	0,6	160899,2	0,09	70%	10136,6

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

RM/U	41387,2	0,6	24832,3	0,09	70%	1564,4
RP	37653,8	0,5	18826,9	0,09	70%	1186,1
ML	92424,2	0,5	46212,1	0,04	70%	1293,9
ML/MN	907,8	0,5	453,9	0,04	70%	12,7
UT	144070,8	0,5	72035,4	0,04	70%	2017,0
UTL	4046,2	0,5	2023,1	0,04	70%	56,6
RII	9615687,6	0,1	961568,8	0,09	70%	60578,8
UTR	241118,4	0,5	120559,2	0,04	70%	3375,7
Razem						236971,3
Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań na jednego mieszkańca [m²]						40
Szacunkowa chłonność terenów wyrażona w liczbie mieszkańców (Ch_{MN})						5924

Źródło: opracowanie własne.

Chłonność terenów niezabudowanych przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynosi 5 924 osób.

Chłonność terenów niezabudowanych, przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

Łączna powierzchnia terenów niezabudowanych przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wynosi około 4 664,5 m². Tereny zabudowy wielorodzinnej, które nie są jeszcze wykorzystane zawarte są w planie miejscowym przyjętym Uchwałą Nr 359/XXXV/2022 z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Woźniki – Miasto Woźniki.

Po analizie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dokonano obliczenia chłonności terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, w tym luk w istniejącej zabudowie, co wyrażone zostało w tabeli 12. Do obliczeń przyjęto powierzchnię działek w granicach terenów, które są niezagospodarowane oraz dopuszczoną maksymalną nadziemną intensywność zabudowy ustaloną w planie dla danego terenu (wynika to z faktu, iż zabudowę wielorodzinną realizują zwykle deweloperzy, którzy z reguły starają się wykorzystać maksymalnie ustalone w planach wskaźniki).

Z uwagi na zapisy planu miejscowego oszacowano również prognozowaną proporcję między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami budynków – w tabeli jako *Wskaźnik wykorzystania terenu pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną netto*, który został uwzględniony przy obliczaniu *Szacunkowej powierzchni terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną netto*.

$$P_{MN} = P_N - M_W \times W_{MW}$$

gdzie:

P_{MN} – oznacza szacunkową powierzchnię terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną netto w m²,

$P_N - M_N$ – oznacza powierzchnię terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, w tym luk w istniejącej zabudowie brutto w m²,

W_{MN} – oznacza wskaźnik wykorzystania terenu pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną netto.

Następnie, aby obliczyć *Szacunkową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej* pomnożono *Szacunkową powierzchnię terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną netto* przez *Szacunkowy wskaźnik intensywności dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej*, a następnie wynik (tj. powierzchnię całkowitą zabudowy) pomniejszono o powierzchnię niezaliczoną do powierzchni użytkowej (między innymi ściany budynków, szachty instalacyjne, kominy), stanowiącą około 30%. Oznacza to, że powierzchnię całkowitą należało pomnożyć przez 70%.

$$P_{UMN} = P_{MN} \times W_{IZ} \times 70\%$$

gdzie:

P_{UMN} – oznacza szacunkową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w m²,

P_{MN} – oznacza szacunkową powierzchnię terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną netto w m²,

W_{IZ} – oznacza szacunkowy wskaźnik intensywności dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

W celu uzyskania *Szacunkowej chłonności terenów wyrażonej w liczbie mieszkańców* podzielono *Szacunkową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej* przez *Prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań na jednego mieszkańca*.

$$Ch_{MN} = P_{UMN} / 40 \text{ m}^2/\text{os.}$$

gdzie:

Ch_{MN} – oznacza szacunkową chłonność terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wyrażoną w liczbie mieszkańców.

Tab. 12. Chłonność terenów niezabudowanych, przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną

Nr Uchwały	Teren	Powierzchnia terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, w tym luk w istniejącej zabudowie brutto [m ²]	Wskaźnik wykorzystania terenu pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną netto	Szacunkowa powierzchnia terenów niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną netto [m ²]	Szacunkowy wskaźnik intensywności dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinniej	Udział powierzchni użytkowej budynków w powierzchni całkowitej zabudowy	Szacunkowa powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej wielorodzinniej [m ²]
		P _N	W _{MW}	P _{MW}	W _{Iz}		P _{U_{MW}}
L/409/2021	8A-MWU, 7A-MWU, 4A-MWU	4664,5	0,6	2798,7	2,4	70%	4701,8
Razem:							4701,8
Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań na jednego mieszkańca [m ²]							40
Szacunkowa chłonność terenów wyrażona w liczbie mieszkańców (Ch_{MW})							117

Źródło: opracowanie własne.

Chłonność terenów niezabudowanych przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinniej wynosi 117 osób.**Chłonność niezabudowanych terenów mieszkaniowych w obszarach uzupełnienia zabudowy, poza terenami przeznaczonymi w planach miejscowych dla funkcji mieszkaniowej**

W celu obliczenia chłonności obszarów uzupełnienia zabudowy wydzielono tereny, które nie zostały w pełni zagospodarowane, w tym luki w istniejącej strukturze urbanistycznej, obejmujące obszary, które w obowiązujących planach miejscowych przewidziano na inne cele niż zabudowa mieszkaniowa, a które w planie ogólnym zostały zakwalifikowane do stref dedykowanych zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej (o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538)). Powierzchnia tych terenów wynosi około 160 992,8 m².

Do obliczenia chłonności wyżej wspomnianych terenów zastosowano wskaźniki nawiązujące do metodologii przyjętej dla terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych. Tereny znajdujące się w obszarach uzupełnienia zabudowy zostały zaklasyfikowane zgodnie z parametrami terenów sąsiadujących, co zapewnia ich harmonijne włączenie w istniejącą strukturę urbanistyczną.

Sposób kalkulacji jest spójny z obliczeniami przedstawionymi w poprzednich etapach. Obliczenia dotyczące chłonności niezabudowanych terenów mieszkaniowych w obszarach uzupełnienia zabudowy przedstawiono w tabeli 13.

Tab. 13. Chłonność niezabudowanych terenów mieszkaniowych w obszarach uzupełnienia zabudowy, poza terenami przeznaczonymi w planach miejscowych dla funkcji mieszkaniowej

Funkcja terenu	Powierzchnia niezabudowanych terenów mieszkaniowych w obszarach uzupełnienia zabudowy brutto [m ²]	Wskaźnik wykorzystania terenu pod zabudowę mieszkaniową	Szacunkowa powierzchnia niezabudowanych terenów mieszkaniowych w obszarach uzupełnienia zabudowy netto [m ²]	Szacunkowy wskaźnik intensywności dla zabudowy mieszkaniowej	Udział powierzchni użytkowej budynków w powierzchni całkowitej zabudowy	Szacunkowa powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej [m ²]
	P _{OUZ-B}	W _{OUZ}	P _{OUZ-N}	W _{Iz}		PU _{OUZ}
SJ	160992,8	0,7	112695,0	0,12	70%	9466,4
Razem						9466,4
Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań na jednego mieszkańca [m ²]						40
Szacunkowa chłonność terenów wyrażona w liczbie mieszkańców (Ch_{OUZ})						236

Źródło: opracowanie własne.

Chłonność niezabudowanych terenów mieszkaniowych w obszarach uzupełnienia zabudowy, poza terenami przeznaczonymi w planach miejscowych dla funkcji mieszkaniowej, wynosi 236 osób.

3.2. Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową z chłonnością terenów mieszkaniowych niezabudowanych

Podsumowując powyższą analizę można zauważyć, iż zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w perspektywie 20-letniej wynosi 1 000 osób, natomiast chłonność terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie w strefach dedykowanych zabudowie mieszkaniowej (o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538)) wynosi 6 277 osób.

Z dokonanych obliczeń w zakresie zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w perspektywie 20-letniej oraz chłonności terenów niezabudowanych, wynika, że chłonność terenów dedykowanych zabudowie mieszkaniowej przewyższa zapotrzebowanie o 5 277 osoby.

Zatem chłonność terenów mieszkaniowych niezabudowanych stanowi 627,7% zapotrzebowania.

Oznacza to, że w planie ogólnym nie ma możliwości wyznaczenia kolejnych stref dedykowanych zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i zagrodowej, gdyż chłonność terenów niezabudowanych w tych strefach jest większa niż 130% wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Zgodnie z art. 13d. 1. Wyznaczając strefy planistyczne, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

2. W strefach planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3, suma chłonności terenów niezabudowanych w tych strefach w całej gminie, w tym luk w istniejącej zabudowie, nie może być mniejsza niż 70% oraz większa niż 130% wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

3. W przypadku gdy na obszarach, o których mowa w ust. 1, suma chłonności terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie, jest większa niż 130% wartości zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie, dopuszcza się wyznaczenie stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3, na tych obszarach oraz nie wyznacza się tych stref planistycznych na pozostałych obszarach gminy.

Mając na uwadze konieczność zachowania zgodności planu ogólnego z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538), w planie ogólnym nie wyznaczono stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3 ustawy, poza obszarami wskazanymi w art. 13d ust. 1.

3.3. Wyjaśnienie przyczyn ustalenia gminnych standardów urbanistycznych w zakresie określonym w planie ogólnym

Ustalenia Planu Ogólnego Gminy Woźniki określono przy uwzględnieniu uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, o których mowa art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538) oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gminne standardy urbanistyczne określone w Planie Ogólnym Gminy Woźniki obejmują gminny katalog stref planistycznych. W gminnym katalogu stref planistycznych określono profil funkcjonalny stref planistycznych oraz wskaźniki i parametry zabudowy i zagospodarowania terenu. W planie ogólnym nie określono gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej.

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

Obszar gminy podzielono w sposób rozłączny na następujące strefy planistyczne:

- 1) **SW** – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- 2) **SJ** – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- 3) **SZ** – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
- 4) **SU** – strefy usługowe,
- 5) **SP** – strefy gospodarcze,
- 6) **SR** – strefy produkcji rolniczej,
- 7) **SI** – strefy infrastrukturalne,
- 8) **SN** – strefy zieleni i rekreacji,
- 9) **SC** – strefy cmentarzy,
- 10) **SG** – strefy górnictwa,
- 11) **SO** – strefy otwarte,
- 12) **SK** – strefy komunikacyjne.

Każda z wyznaczonych stref planistycznych posiada podstawowy profil funkcjonalny. W zależności od potrzeb dla poszczególnych stref wyznaczono także profil dodatkowy. Profile te są zgodne z charakterystyką stref planistycznych określoną w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. 2023 r. poz. 2758, z późn. zm.), zmienionym w dniu 22.11.2024 r.

Dla stref planistycznych określono, w zależności od potrzeb i wymogów, o których mowa w art. 13e ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2026 r. poz. 538) gminne standardy urbanistyczne jako wartości:

- a) maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy,
- b) maksymalnej wysokości zabudowy,
- c) maksymalnego udziału powierzchni zabudowy,
- d) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Wyznaczenie poszczególnych stref planistycznych oraz wskaźników i parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu było determinowane ustaleniami obowiązujących planów miejscowych. Proces ten pozostawał również w ścisłym związku z faktycznym sposobem użytkowania nieruchomości, stanowiąc kontynuację polityki przestrzennej gminy. Jednocześnie uwzględniono część wniosków do projektu planu ogólnego złożonych przez

interesariuszy. Część wniosków dotyczących wprowadzenia zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i zarodowej została odrzucona ze względu na niekorzystny bilans zapotrzebowania na nową zabudowę w odniesieniu do dostępnej chłonności terenów niezabudowanych. Rozpatrzenie wniosków wpłynęło także na wyznaczenie nowych stref gospodarczych oraz usługowych, co jest zgodne z polityką gminy w zakresie poprawy warunków inwestycyjnych.

Przy określaniu minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych stref, kierowano się Załącznikiem nr 1 do wcześniej wspomnianego rozporządzenia, ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wnioskami składanymi przez interesariuszy w trakcie procedury planistycznej. W niektórych przypadkach standard ten jest jednak niższy niż określony w charakterystyce stref planistycznych, co wynika z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który przewiduje mniejszą wartość. Metodę ustalania niższej wartości tego wskaźnika określa § 2 ust. 3 wcześniej wspomnianego rozporządzenia, który mówi, że dla strefy planistycznej, która objęta jest obowiązującym planem miejscowym można określić wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej niższą niż wynika to z Załącznika nr 1 do wcześniej wspomnianego rozporządzenia, jednak nie niższą niż najwyższa wartość wskaźnika opisującego minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla terenów wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych, obejmujących obszar strefy.

Katalog stref planistycznych, zawierający profile podstawowe i dodatkowe dla poszczególnych stref planistycznych oraz wskaźniki i parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, znajduje się w Załączniku Nr 4 – Gminny katalog stref planistycznych.

3.4. Wyjaśnienie przyczyn wyznaczenia obszaru uzupełnienia zabudowy w granicach określonych w planie ogólnym

Obszar uzupełnienia zabudowy został wyznaczony w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym (Dz. U. 2024 r. poz. 729).

W celu wyznaczenia granic obszarów uzupełnienia zabudowy w Planie Ogólnym Gminy Woźniki oraz wyodrębnienia odpowiednich budynków do analizy posłużono się Klasyfikacją Środków Trwałych stosowaną przez Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach w bazie danych obiektów topograficznych BDOT10k oraz danymi udostępnionymi przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Lublińcu.

Z przedmiotowych baz wyodrębniono budynki zakwalifikowane jako:

- budynki przemysłowe o symbolu 101 lub p,
- budynki handlowo-usługowe o symboli 103 lub h,
- budynki biurowe o symbolu 105 lub b,

UZASADNIENIE PLANU OGÓLNEGO GMINY WOŹNIKI

- budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej o symbolu 106 lub z,
- budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe o symbolu 107 lub k,
- pozostałe budynki niemieszkalne o symbolu 109 lub i,
- budynki mieszkalne o symbolu 110 lub m.

Obszar uzupełnienia zabudowy wyznaczono w celu optymalnego i efektywnego zagospodarowania przestrzeni, uwzględniając potrzeby rozwoju zabudowy mieszkaniowej w gminie. Działania te mają na celu racjonalne wykorzystanie dostępnych zasobów terenu, wspierając zrównoważony rozwój. Wyznaczenie tego obszaru pozwala na kontrolowany rozwój urbanistyczny, przeciwdziałając rozprzestrzenianiu się chaotycznej zabudowy oraz promując bardziej zwarte i uporządkowane zagospodarowanie przestrzeni gminy.

W niektórych przypadkach obszary te zostały wyznaczone na terenach, które w obowiązujących planach miejscowych przewidziano na inne cele niż zabudowa mieszkaniowa. Jednakże, ze względu na bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni oraz fakt, że tereny te są w pełni obsłużone przez infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, zdecydowano o włączeniu ich do stref przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Zapewnienie takiej infrastruktury w tych lokalizacjach nie tylko sprzyja efektywnemu zagospodarowaniu przestrzeni, ale również ma istotne uzasadnienie ekonomiczne dla gminy, ograniczając konieczność kosztownych inwestycji w nowe tereny i zwiększając efektywność wykorzystania istniejących zasobów.

Łączna powierzchnia obszaru uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy, wyznaczona bez weryfikacji terenowej i bez uwzględnienia dopuszczalnego rozszerzenia wynosiła 499,11 ha. Wyznaczenie tej powierzchni odbyło się zgodnie z §1 ust. 1 pkt 1-5 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym (Dz. U. 2024 r. poz. 729).

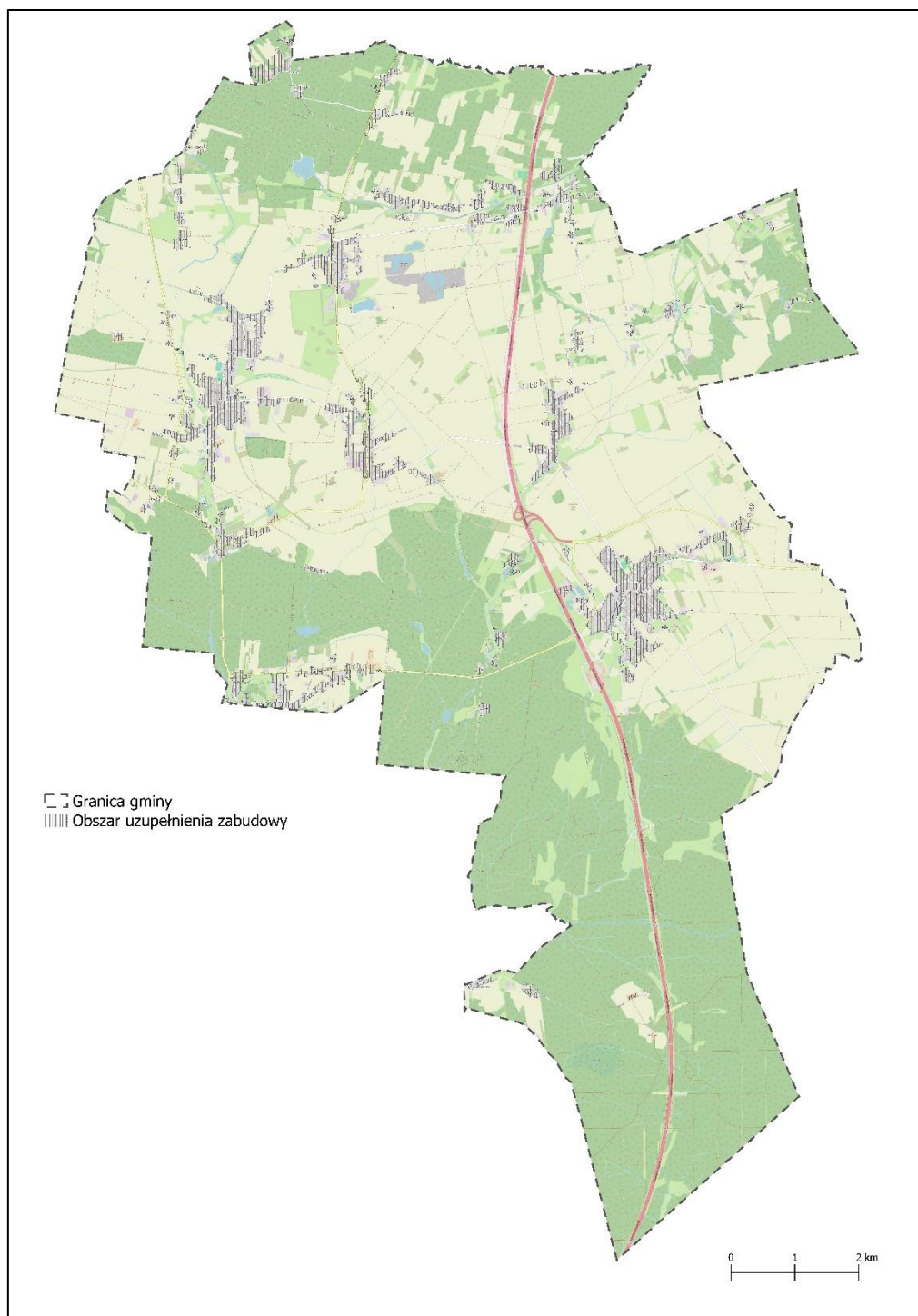
Zgodnie z §1 ust. 5 wcześniej wspomnianego rozporządzenia, dopuszcza się rozszerzenie granic obszarów uzupełnienia zabudowy, uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz politykę przestrzenną gminy. Rozszerzenie to nie może jednak przekraczać powierzchni obliczonej według wzoru:

$$P_p = 25\% * (P_b - P_u)$$

gdzie:

P_p – oznacza łączną maksymalną powierzchnię powiększenia obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1, w wyniku rozszerzenia ich granic,
 P_b – oznacza łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w §1 ust. 1 pkt 1-3,

P_u – oznacza łączną powierzchnię obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w §1 ust. 1.

Rys. 15. Obszar uzupełnienia zabudowy w Planie Ogólnym Gminy Woźniki

Źródło: opracowanie własne.

Kształtowanie granic obszaru uzupełnienia zabudowy było wynikiem szczegółowych analiz istniejącego zagospodarowania i zabudowy terenów oraz polityki przestrzennej miasta.

Po przeprowadzeniu stosownych obliczeń obszar uzupełnienia zabudowy w gminie Woźniki mógł zostać powiększony o 134,44 ha. Uwzględniając lokalne uwarunkowania oraz obowiązujące akty planowania przestrzennego, a także przyjętą politykę gminy, wyznaczono obszar uzupełnienia zabudowy o łącznej powierzchni 578,90 ha.

4. PODSUMOWANIE

Przyjęcie Planu Ogólnego Gminy Woźniki ma na celu ustalenie ram przestrzennych dla jej rozwoju, zapewniając zrównoważone i harmonijne zagospodarowanie terenu. Plan ogólny jest narzędziem, które określa kierunki rozwoju, uwzględniając potrzeby mieszkańców, ochronę środowiska oraz uwarunkowania gospodarcze i społeczne.

Przyjęcie planu ogólnego pozwoli na lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych, zwiększy atrakcyjność inwestycyjną obszaru oraz przyczyni się do polepszenia warunków życia mieszkańców. Zapewni również narzędzie wspierające podejmowanie decyzji inwestycyjnych w sposób transparentny i zgodny z interesem społecznym.

Plan ogólny jest niezbędnym elementem kształtowania polityki przestrzennej gminy Woźniki i stanowi solidną podstawę dla przyszłych działań rozwojowych, zaspokajając oczekiwania społeczności lokalnej.

Projekt Planu Ogólnego Gminy Woźniki spełnia wymogi obowiązujących przepisów i może być przedstawiony Radzie Miejskiej w Woźnikach do uchwalenia.

Plan Ogólny Gminy Woźniki po uchwaleniu będzie stanowił należyłą podstawę formalną i merytoryczną do prowadzenia polityki przestrzennej obszaru.